

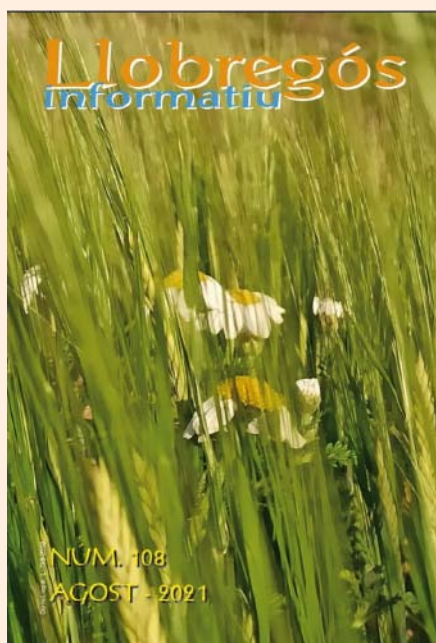
Llobregós informatiu

Dipòsit legal: L - 798-2003

NÚM. 108

AGOST - 2021

A la coberta

La bellesa amagada

Passeges pel camp i, depenent de l'època de l'any, gaudeixes del paisatge canviant i els matisos dels colors que t'ofereix la natura: la primavera amb arbres florits, els verds i els grocs dels sembrats, les taques fosques dels marges, les pinzellades vermelles de les roselles i tantes sensacions que t'entren pels ulls però van més enllà, a l'intim racó de les emocions i dels records. O els tons marronosos de l'estiu, esquitxats per la pols de les feines del camp, i la tardor amb els trossos llaurats i sembrats d'esperança. I a l'hivern amb la mirada entelada per la boira que et presenta un panorama diferent cada dia que surts a passejar.

Però de cop te n'adones d'aquell detall ocult, com aquestes flors entre el sembrat que et parlen d'una bellesa amagada, més enllà de la mirada superficial que a vegades t'encisa i a vegades et desagrada.

Camines per la vida i contemples el paisatge humà que t'envolta i amb el que convius, un paisatge canviant, amb el que estàs obligat a interactuar i amb gent més o menys propera que et presenta un panorama que a vegades t'encisa i a vegades et desagrada. I has de buscar aquella floreta oculta en el fons de les persones, aquella bellesa amagada que, més enllà de les aparences, et parlen de la profunditat dels sentiments, de les emocions contingudes, d'una vida i una història que han modelat l'existència d'aquella realitat que de cop descobreixes. Més enllà de la superficialitat hi ha la bellesa oculta de la persona.

Foto: Sílvia Peribáñez
Text: Fermí Manteca

A l'interior... destaquem:

Editorial, pàg. 3
Noticiari, pàg. 5
Entrevista, pàg. 18
De la Vall, pàg. 20
Entitats, pàg. 28
Opinions, pàg. 31
El secret de les paraules, pàg. 32
La Vall de Forest, pàg. 34
La Talaia, pàg. 36
No em feu cas, pàg. 37

Amb el vostre permís, pàg. 38
Pel broc gros, pàg. 40
Psicologia familiar, pàg. 42
Pedagogia, pàg. 43
Monòleg, pàg. 44
Passatemps, pàg. 46
Lectura, pàg. 48
La nostra cuina, pàg. 49
Esports, pàg. 51
Foto per recordar, pàg. 54

EDITA:

Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà (APACT)
c/ Baix, 8
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877
apact@apactora.org

Subscripcions i publicitat:
Ramon Torné, tel. 973 473 265

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Ramon Castellà, Maria Garganté,
Jordi Llauredó, Ari Martín, Francesc X. Miramunt,
Maria Morros, Sílvia Peribáñez, Ramon Torné, Josep
Verdés, Daniel Vidal, Rosa Vila, Vicenç Vilaseca.
Coordina: Fermí Manteca

COLLABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Anna Cantacorps, Adrià Castellà,
Montse Miquel, Antoni Montroig, Vanesa Pérez,
Toni Pinós, Jordi Prat, Sergi Torrescasana,
Raquel Venque, Jordi Vilagut, Josep A. Vilalta.

COLLABOREN EN AQUEST NÚMERO

M. Carmen Ariño, Ester Closa, Laura Sáez,
Marta Santaulària, Dolors Simon,

Subscripció anual: 16,00 Euros
A l'estranger: consultar preus
Número solt: 3,00 Euros

Dipòsit legal: L -798-2003
Disseny i maquetació: Fermí Manteca
Impressió: Impremta Barnola (Guissona)
Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper
ecològic, elaborat sense clor

(≡) ACPC
Associació
Catalana
de la Premsa
Comarcal

Membre de l'Associació
Catalana de la Premsa
Comarcal

LLOBREGÓS INFORMATIU no és fa responsable ni
subscriu necessàriament les opinions expressades
pels autors dels articles publicats.

Editorial

Ja teniu a les mans el número d'es-
tiu de la nostra revista, en plena
pandèmia encara i amb les Festes
Majors pendents de les restriccions o de
les supressions, si fos el cas. Són temps
durs a nivell mundial que demanen molta
responsabilitat i capacitat d'adaptació. En
situacions així, no s'hi val amagar-se i
quedar-se parilitzats. La vida s'obre pas a
cada instant i el que cal és adaptar la nostra
activitat a les circumstàncies. Mireu, si no,
la quantitat de notícies d'activitats dutes
a terme en la nostra Vall, que reflecteix la
nostra revista d'avui.

Està prevista, durant la Festa Major de
Torà, l'adaptació i renovació del tradicional
Cós de Sant Gil, que estarà obert a la parti-
cipació de tots en una cursa no competitiva,
sinó lúdica per gaudir de la natura i donar
continuitat a una característica pròpia del
d'aquest municipi.

Desitgem que disfruteu llegint també l'en-
trevista al jove toranès amant dels gegants,
Arnau Pinós. També amb la crònica de la
"Travessa per la Llibertat" que va passar
per Castellfolliit... I tants articles interes-
sants, com sempre, als autors dels quals
els agraïm la seva col·laboració.

www.llobregos.info

info@llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

Diputació de Lleida

**INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs**
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Visites

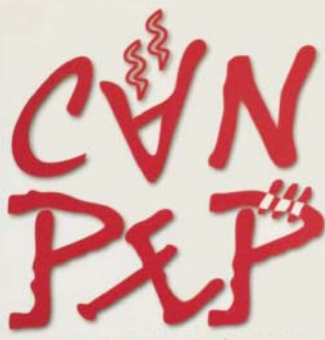
Suspenses,
de moment

Enriqueta S.C.P.

perruqueria **unisex**

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

"La casa del pa i la coca"

Ctra. de Ponts, s/n
08281
Castellfollit de Riubregós
Tel. 93 869 30 38

La teva publicitat

AQUÍ

973 473 265

Isaac Soterias

INSTAL·LACIONS, LAMPISTERIA
I MANTENIMENT

c/ Sense Cap, 9 - 25750 Torà
T. 625 53 17 43
E-mail: isaacsoteraslampista@hotmail.es
 Lampisteria Isaac Soterias

Castelltallat – 08263 St. Mateu de Bages (Barcelona)
Tel. 93.743.30.52
www.excavacionsduocastella.com
e-mail: info@excavacionsduocastella.com

EXCAVACIONS, EXPLANACIONS, OBRA CIVIL, RESTAURACIÓ, CAMINS, ESCULLERES
REORDENAMENT MEDIAMBIENTAL, FORESTAL, AGRICOLA I EMERGÈNCIES

Castellfollit, arranament del pati de l'escola

Ajuntament. - Castellfollit va iniciar el passat mes de juny les obres de reforma dels espais exteriors del pati de l'escola Sant Roc i la placeta del Castell per adaptar-los a les necessitats actuals. Aquesta obra s'està portant a terme per l'empresa EGARA.

Això ha estat possible mitjançant subvenció de la Generalitat de Catalunya dins el Pla únic d'obres i serveis de Catalunya (PUOSC) 2020-2024, línia de subvencions per a acció territorial a municipis petits i fons propis de l'Ajuntament.

Ardèvol: homenatge a Ramon Palou

Ari Martin. - L'Ajuntament de Pinós ha volgut homenatjar a Ramon Palou posant el seu nom al carrer que ell va crear i impulsar. Així, l'alcalde Xavier Vilalta ha reconegut, envoltat de familiars i amics d'en Ramon, la seva implicació amb el municipi en tots els àmbits: treballador incansable, escriptor polifacètic, actor del pessebre d'Ardèvol, dissenyador de la rosa dels vents del centre geogràfic de Catalunya (a Pinós), coneixedor de la història i dels racons més amagats de la zona... i que en tots ells deixava veure l'estima cap al seu poble i la seva gent.

Milliores esportives a Dusfort

Ajuntament de Calonge de Segarra. - S'han dut a terme diverses actuacions a la pista esportiva de Dusfort (Calonge de Segarra) per millorar la seguretat i la pràctica esportiva.

Concretament, s'han reparat i pintat les portes, s'ha pintat la pista per poder jugar a futbol i a bàsquet, s'ha instal·lat una nova cistella de bàsquet i s'ha substituït la xarxa perimetral protectora.

Les actuacions han tingut un cost de 4.291 euros i han estat finançades per la Diputació de Barcelona.

Revetlla de Sant Joan a Vicfred

Josep Verdés. - El passat 23 de juny la pandèmia no va impedir que un nombrós grup de veïns del poble i de fora poguessin celebrar, amb tota mena de mesures de seguretat, seients separats i mascareta, la nit més màgica de l'any, la festa de les festes, la revetlla de Sant Joan. Tothom va gaudir encenent el foc i amb el llançament de petards. Posteriorment hi va haver un bon entrepà i per postres van poder degustar la tradicional coca de Sant Joan, mentre es feia petar la xerrada animadament

Jazz a la fresca, a la Molsosa

Rosa Vila. - El passat dia 19 de juny el guitarrista Richard White va oferir a la Molsosa un concert de jazz, organitzat per l'Associació de Micropobles de Catalunya, on la Molsosa està inclòs. A causa de la pluja va tenir lloc a l'interior del local social complint les normatives sanitàries en vigor, mascareta, grups reduïts, ventilació i distància entre taules.

Després del concert hi ha haver un servei d'hamburgueses a càrrec de Masiets&Perich, elaborades amb vedella de producció pròpia, acompanyades del seu panet i els seus "top-pings". Tot plegat una aventura nova que va aplegar un centenar d'assistents.

Projecció de "Moros a la costa", a Torà

Ramon Torné. - El passat dia 17 de juliol es va presentar al Convent de Torà l'episodi pilot de la sèrie "Moros a la Costa!". La productora "Muchos Pájaros", havia filmat algunes escenes en espais de Torà, com la Torre de Vallferosa, el Monestir de Cellers i l'antic Forn de pa de Torà.

La sèrie, ambientada en el segle XVII, narra les vicissituds dels habitants d'un tranquil poble de la costa davant l'arribada dels pirates del nord de l'Àfrica. Hi intervenen entre altres els actors Alex Casanovas i Fermí Fernández, coneguts per sèries de TV3.

El director, Imanol García, va explicar perquè van escollir Torà i algunes de les anècdotes del rodatge, en el que van participar com a figurants un quants veïns de Torà.

Sopars d'estiu a Sanaüja

Maria Garganté. - Un tret distintiu de l'estiu a Sanaüja són els sopars realitzats a diferents carrers, com en una recuperació tardana de les antigues "festes dels barris". Aquest any el primer a celebrar-se ha estat el del carrer Morer, decorat per veïns i veïnes amb làmpades fetes amb oueres. Com és habitual, aquest tipus de sopars es fan amb les aportacions culinàries del propi veïnat. El proper sopar a celebrar-se serà el del carrer de l'Aigua, si les circumstàncies sanitàries ho permeten.

Confirmacions a Biosca

Fermí Manteca. - El dia 27 de juny va tenir lloc a la parròquia de Biosca la celebració de Confirmació de dues noies del poble, aprofitant que el bisbe de Solsona, Xavier Novell, hi va anar per celebrar la missa del diumenge. La cerimònia va ser molt emotiva, ja que la Judit i l'Ares van estar acompanyades de la seva família en una celebració molt participada, on elles van manifestar el seu compromís de treballar per una societat més justa.

Aquagym a Ivorra

Dolors Simón Falip. - Com en els últims anys, a l'estiu a Ivorra es torna a la piscina i una de les activitats més esperada és l'aquagym. Amb tot aquest temps de pandèmia és un parèntesi a les nostres vides i per una estona ens oblidem del virus, que falta ens fa.

Organitzat per l'Associació de dones, hem tingut rècord de participació: unes quinze dones de diferents edats ens trobem 2 cops per setmana el mes de juliol per practicar aquest esport. Hi ha moments que ens queixem a la nostra monitora Aida Santesmases, perquè ens fa treballar fort, però, com que ens coneix, no en fa cas. Al final li donem les gràcies perquè va molt bé pel nostre cos, ens fa ser més àgils, dinàmiques,

guanyem en flexibilitat i tonificació de la musculatura... Que per molts anys ho puguem repetir. Bon estiu a tothom!

Homenatge al Jutge de Pau a Vicfred

Josep Verdés. - A causa de la seva avançada edat, 90 anys, fa uns mesos l'Antoni Ribera, veí de Vicfred, va presentar la renúncia al càrrec de Jutge de Pau del municipi de Sant Guim de la Plana i com agraïment per tota la feina feta durant tants anys, el passat 26 de juny se li va fer un sentit i calorós homenatge. L'acte es va celebrar al Local Social de Vicfred davant del consistori municipal, la família i nombrosos veïns que van voler acompanyar en aquest dia al Ton de ca l'Hostaler. L'alcalde Josep Llobet, en nom de tot l'Ajuntament, li va fer entrega d'una placa commemorativa en reconeixement a la tasca realitzada durant 38 anys com a Jutge de Pau. El Ton sempre ha estat un home dialogant i molt bon mediador i al llarg d'aquests anys sempre ha trobat solucions per a tots.

Anellament d'ocells a Torà

Ramon Torné. - Per iniciativa de l'Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà, prèvia petició a Espais Naturals de Ponent, el diumenge 4 de juliol es va organitzar una jornada d'anellament d'ocells a la Vall del Llobregós. Els actes es van fer a l'entorn de la Font dels Dolors de Torà guiats per l'ornitòleg i anellador titulat, Sergi Sales, de la Fundació Plegadis, i van consistir amb l'explicació de les característiques dels ocells que anaven anellant i altres que varen trobar al voltant de la riera de Llanera, i el registre dels seus cants.

L'acte estava patrocinat per l'Associació Leader de Ponent, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Torà i l'Associació Espai Llobregós. Hi varen participar quaranta persones que s'havien inscrit prèviament.

Revetlla de Sant Joan a la Molsosa

Rosa Vila. - EL dia 23 de juny, la nit de la revetlla de Sant Joan, un grup reduït de veïns i amics ens vam reunir al local social de la Molsosa, per celebrar-ho tots junts. Després de sopar, no hi podia faltar la coca i el moscatell per poder "sucar". No hi van tenir petards ni ball, però ens ho vam passar molt bé.

Mural feminista a Massoteres

Dani Vidal.- Per iniciativa de l'Ajuntament de Massoteres, la façana del local social del poble llueix, des de finals del mes de juny, un mural per reivindicar la lluita contra la violència de gènere.

El mural, al qual figura el lema “Vives i Lliures. Stop a la violència de gènere”, ha estat realitzat per l'artista barceloní Xavi Torras (@realnoble, a les xarxes socials).

Per a la realització del mural, l'Ajuntament de Massoteres ha rebut un ajut del “Pacto de Estado contra la violencia de género” del Ministeri d'Igualtat de l'Estat. Aquests ajuts tenen com a finalitat projectar activitats en contra de la violència de gènere als municipis.

Sant Joan a la fresca d'Ardèvol

Ari Martin.- El centre cultural d'Ardèvol va organitzar la revetlla de Sant Joan per celebrar la nit més curta de l'any. Una trentena de veïns es van reunir per gaudir d'una sardinada i botifarrada, col·locats en taules per famílies. Després de menjar la coca per postres i brindar amb cava, es va encendre la tradicional foguera. Els assistents van reunir-se al voltant del foc compartint la màgia i l'hipnotitzant ball de les flames, mentre de fons sonaven petards que animaven la festa. (Imatge de Jordi Closa).

Sant Cristòfol a Biosca

Fermí Manteca.- El diumenge 11 de juliol, l'endemà de la festa de Sant Cristòfol, patró dels conductors, va tenir lloc a Biosca la benedicció dels cotxes. Després de la missa, la comitiva de vehicles va anar passant pel davant del pont sobre el Pasterola que dona accés al poble i allí el mossèn beneïa tant el cotxe com al conductor i acompanyants, mentre les prioros els obsequiaven amb una medalla de la imatge del sant, amb el desig que la seva conducció fos respectuosa amb els altres usuaris de la carretera i evitar així els accidents de trànsit.

AUTOESCOLA
 ROS

Tels. 625 675 150
 973 551 011

c/ Fluvià, 34
 25210 - Guissona
autoescolarosguissona@hotmail.com

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H
973 39 08 62

Representant **JAUME TARRUELLA**, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes les companyies d'assegurances i particulars, etc...

Josep Viladrich

Pintura i decoració

c/ Occident, 12
TORÀ

973 473 455 676 088 392

RESOL **SOLSONA**

C/ Sant Nicolau, 4
 Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
 Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I PVC.

Badia

Av. Solsona, 17
 Tel i Fax 973 473 181
 25750 - TORÀ

jbadiamas@arrakis.es

TALLER MECÀNIC **R. R.**

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19
 ☎ (973) 47 33 27
 25750 TORÀ (Lleida)

PERRUQUERIA

M^a RME

DONA-HOME
 Plaça del Vall n° 8, TORÀ
 Tel. 973 473 106

Pintura decorativa interior i exterior

Josep Mª Tasies
 pintura i decoració

973 473 303 - 620 802 193
 C/ Sant Jaume, 2
 25750. Torà (Lleida)

Restauració de mobles, portes, persianes, làmpades...

Col·locació de parquet, friso, paper, panels de fusta i panels d'imitació pedra

joanjo84@gmail.com

El curtmetratge “*Nada más lejos*”, rodat a la Molsosa

Rosa Vila.- Durant el mes de maig, la Molsosa va ser l'escenari que va escollir l'Escola Superior de Cinema i Audiovisuals de Catalunya, per al rodatge d'un curtmetratge. No cal dir que els vam rebre amb els braços oberts per haver escollit aquesta localització. Ells, per la seva part, ens van adreçar una carta de agraïment dels directors, actors, i tot l'equip, que reproduïm a continuació:

“El cap de setmana del 22-23 de maig vam rodar el curtmetratge *Nada más lejos* a la Molsosa. Amb un equip de 17 persones i els actors Pep Ambrós i Laia Manzanares, hem pogut tirar endavant aquest projecte en col·laboració amb l'Escola Superior de Cinema i Audiovisuals de Catalunya. Res d'això no hagués estat possible sense la gran acollida de la Molsosa i tots els seus veïns, que han compartit amb nosaltres el seu espai per a gravar aquesta peça audiovisual. També volem agrair a la Rosa i el Marià la seva ajuda

i hospitalitat durant tot aquest procés. Parlem en nom de tot l'equip i els actors quan diem que la Molsosa és un indret molt especial, tranquil i alhora estimulante, al que sens dubte tornarem tant en les nostres vides privades com esperem en un futur de forma professional quan el projecte segueixi endavant.

Mil gràcies a tots, fins aviat! Jan i Natàlia”

Casal d'estiu a Castellfolit

Marta Santaulària.- Han arribat les vacances escolars i, un any més, tenim el casal d'estiu a Castellfolit. Enguany està organitzat conjuntament per l'AMPA de l'escola i l'Ajuntament, qui també en subvenciona una part, amb la voluntat d'oferir un

espai de lleure i aprenentatge per a nenes i nens d'entre 3 i 12 anys, durant tots els matins del 28 de juny al 30 de juliol.

L'empresa Anima'ns d'Igualada n'ha fet la programació que té com a centre d'interès la Sostenibilitat per tal de prendre consciència global del planeta, aprendre a reciclar, repensar una mobilitat i un consum més responsables.

Es combinen activitats tant esportives com artístiques, adaptades als diferents grups d'edat. Algunes de les novetats més destacades són que es realitzaran activitats en anglès, cursets de natació, uns tallers per crear un nou gegantó i robòtica. A més, el poble gaudeix d'un entorn privilegiat que permet fer excursions i gaudir de l'aire lliure. El casal ha tingut molt bona acollida ja que en pocs dies s'han exhaurit les places disponibles.

Torà: activitats a la piscina

Ramon Torné. - Torà va ser un dels municipis de les comarques lleidatanes que el passat 11 de juliol es va sumar a la tradicional festa "Mulla't per l'esclerosi múltiple". L'Ajuntament va muntar a les piscines municipals una parada de productes solidaris amb la finalitat de recaptar fons per a la investigació d'aquesta malaltia. Es varen recollir 186 euros.

Recordem que l'any passat no es varen obrir les piscines a causa de la pandèmia i unes reparacions necessàries que no s'han dut a terme fins a aquest any.

Segons fons de l'Ajuntament, l'aforament està limitat a un 70%, i també s'imparteixen cursets per infants. Entre les novetats cal assenyalar que s'han externalitzat els serveis de manteniment,

control d'accés i socorrisme, i està previst instal·lar un elevador per a persones amb mobilitat reduïda. L'horari és d'11:30 a 19:30 i està previst tancar les piscines el dia 12 de setembre.

Ivorra: cuina d'estiu sense fogons

Montserrat Miquel Andreu. - La tarda del dimarts 13 de juliol, a Ivorra, un grup de 7 dones van participar en el taller dinàmic de plats d'estiu sense fogons. El taller, a càrrec de l'Eva Oliva i amb la col·laboració de l'Oficina Jove de la Segarra i l'Ajuntament d'Ivorra, va consistir en l'elaboració de quatre plats estiuencs que no van necessitar cocció. Cada parella va elaborar un plat diferent i mentre l'anàvem fent, l'Eva ens explicava els procediments que havíem de seguir tot afegint petits consells i trucs per si volem fer variacions dels plats preparats. Va ser una tarda molt profitosa i pràctica i amb ganes de saber-ne més.

Teatre musical a l'escola d'Ardevol

Ari Martin. - El 21 de juny tot l'alumnat de l'escola d'Ardèvol va celebrar el tancament de curs amb un teatre musical, fruit d'una activitat extraescolar organitzada per l'AFA. L'obra, dirigida per la veïna del municipi Agustina Navalón, feia un recorregut per diferents elements característics de l'estiu relacionats amb les tradicions i la cultura catalana. Un petit diàleg introduïa una cançó dels músics Ferran Andechaga i Sergi Esparza a cada acte. Els infants van gravar-les prèviament als estudis de les Cases de Matamargó, gràcies al Ramon M. Casas. Menuts i grans de l'escola van interpretar amb moltes ganes i il·lusió aquesta història que en l'últim acte acomiadava als tres alumnes de 6è que

marxen de l'escola i donava la benvinguda als dos infants que començaran l'any que ve P3.

Protesta d'alcaldes a Vicfred

Josep Verdés.- El passat 22 de juny es van reunir al Local Social de Vicfred els Alcaldes de Sant Guim de la Plana, Biosca, Ivorra i Massoteres, amb el suport també dels alcaldes de Montornès, Montoliu, Estaràs, les Oluges i l'alcalde de Tarroja com a Presidenta del Consell d'Alcaldes.

La reunió es va convocar per protestar i denunciar que aquests Ajuntaments estan paralitzats al faltar personal qualificat del Servei d'Assistència Tècnica (SAT) que presta el Consell Comarcal de la Segarra. Falten interventors i secretaris qualificats i això impedeix el bon funcionament dels Ajuntaments afectats. Hi ha hagut molta rotació de secretaris i interventors per culpa de desavinences entre aquests col·lectius i els dirigents del Consell Comarcal, i

això ha provocat aquesta situació insostenible que fa que els Ajuntaments ben just puguin tirar endavant amb el seu dia a dia. Esperem que ben aviat es trobin solucions beneficioses per tothom i que torni l'harmonia entre el Consell Comarcal i els Ajuntaments que ho estan passant malament, i així es torni amb la millor brevetat possible a la normalitat desitjada per tothom.

Serveis Mèdics Calaf

Medicina general
Fisioteràpia / Rehabilitació / INDIVA Activ
Pilates adaptat a la teva condició física
Podologia
Psicoteràpia
Anàlisis clínics
Carnets de conduir i altres permisos
Revisions esportives
Certificats mèdics

**El teu centre
de referència**

Raval Sant Jaume, 29 baixos - 08280 Calaf
Tel. 93 869 80 47 - informacio@serveismedicscalaf.com
www.serveismedicscalaf.com
Horari: de dilluns a divendres, de 9 a 13 i de 16 a 19 hores

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon l' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)

Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18

e-mail: germancases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

Orgull de ser ...

(≡) **Prensa Comarcal**

Llobregós
informatiu

Només nosaltres
expliquem la
TEVA HISTÒRIA

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 547

consangil@telefonica.net

**assessoria
COFISCO**

Plaça de la Creu, 3

25750 - Torà

Tel. 973 473 317

Fax 973 473 644

info@cofisco.es

WWW.
valldellobregos.cat

Q
Què hi
trobaràs?

Presentació

Situació

Municipis

Raons d'interès

Les masies

Rutes

La natura

La prehistòria

La frontera

L'art medieval

El barroc

L'arquitectura

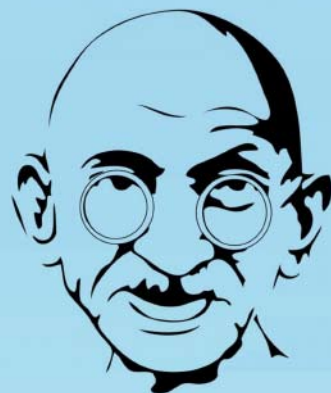
popular

Paisatges

Festes i tradicions

Serveis

Llobregós
informatiu

**"El bon ésser
humà és amic
de tot allò
que viu".**

Mahatma Gandhi

Concert de les Filomenes a Massoteres

Dani Vidal.- Massoteres va reprendre les activitats culturals i festives, després de més d'un any aturades a causa de la pandèmia, amb un concert del grup Les Filomenes, un grup de folk festiu que interpreta cançons tradicionals i populars, amb reivindicació feminista i posant en evidència el paper de la dona en la història recent. El grup el formen Carme Plana, veu i acordió diatònic; Laia Riera, veu i claqué, i Cèlia Vendrell, veu i contrabaix. El recital, que va tenir lloc el dissabte 26 de juny, va omplir la plaça de públic, que va poder gaudir de la música en directe d'un espectacle "filomenal".

Sanaüja estrena temporada de piscina

Maria Garganté.- Després que l'any passat no es poguessin obrir les piscines municipals a causa d'una avaria, aquest any finalment sí que s'ha pogut iniciar la temporada de piscina. Així i tot, un acte vandàlic realitzat unes poques setmanes abans de l'obertura, amb l'abocament de sorra quan la piscina s'estava omplint, va fer témer per la puntualitat de l'obertura. Finalment i després de dos anys, Sanaüja torna a gaudir d'unes de les piscines més festejades de la comarca, amb la novetat que aquest any s'ha incorporat un sistema electrònic de pagament.

El Festival Errant aterra a Pinós

Ari Martin.- Dissabte 17 de juliol el "Festival Errant: Itineraris d'Art i Pensament" va tancar la seva segona edició a Pinós. Es van dur a terme diverses actuacions al llarg del dia relacionades amb el territori rural i la cultura, totes amb entrada lliure i reserva prèvia. Els diferents actes del festival van donar vida a diversos punts del Santuari de Pinós, acostant el centre geogràfic de Catalunya a gent d'arreu del territori català. Prèviament, s'havien celebrat més actuacions als altres dos municipis del Solsonès protagonistes: Oliu i Sant Llorenç de Morunys.

"Errant" és un festival impulsat per l'Institut d'Estudis Ilerdencs de la Diputació de Lleida que té com a objectiu impulsar la cultura per les comarques de Lleida i el Prepirineu barrejant pensament, creació artística contemporània i el patrimoni paisatgístic, històric, industrial i cultural de tot el territori lleidatà.

Bústies comunitàries a Calonge de Segarra

Ajuntament. - L'Ajuntament de Calonge de Segarra ha començat a col·locar els panells de bústies comunitàries. Els nuclis de Dusfort, Sant Pere de l'Arç i el Soler ja disposen d'aquest servei, i està previst que aviat s'instal·lin als nuclis de Mirambell, la Raval d'Aleny i Dusfort (zona Ajuntament).

Els panells es concentraran als nuclis de població i contindran les bústies dels veïns i veïnes, el desfibril·lador (DEA) i el tauler d'informació municipal.

D'acord amb la sol·licitud de Correus de tenir les bústies agrupades, l'Ajuntament va dissenyar els panells de fusta que ara s'hi instal·len, els quals concentren les bústies, el DEA i el tauler d'informació municipal. S'han col·locat els panells en punts estratègics: al costat o prop de les àrees tancades de residus per facilitar la comoditat dels veïns i veïnes de Calonge de Segarra.

Teatre “Dones valentes” a Ivorra

Laura Sáez. - És temps de dones, de dones valentes que han canviat, canvien i canviaran la història. Amb aquesta empenta, el passat 26 de juny a Ivorra es va poder gaudir de l'obra de teatre *Dones Valentes*, una producció de “Sensedrama Teatre” dirigida i interpretada per Sílvia Molins i Francesc Ollé.

L'obra, a mode d'homenatge a les pioneres que van iniciar una revolució en un món anteriorment feu del gènere masculí, va endinsar el públic en la vida i obra de diferents dones precursors que ens han deixat empremta. Entre d'altres, s'escenificava la trajectòria de Mercè Rodoreda i Gurguí, considerada l'escriptora en llengua catalana contemporània més influent amb obres tant conegudes com *La Plaça del Diamant* o *Mirall Trencat*, Maria Josep (Pepa) Colomer i Luque que fou la primera aviadora catalana de la història o Joana Biarnés i Florensa, primera fotògrafa catalana, i espanyola, que decidí seguir

la carrera professional de fotoperiodisme.

Si bé totes aquests relats formen part de la vida de moltes altres heroïnes que de forma anònima, i potser sense poder ser escenificades en una producció escènica o sense sortir als informatius, no deixen de ser dones valentes, empoderades i que han consagrat la seva vida a lluitar per un món més just, més paritari i on els drets a tenir una existència plena no haurien de ser mai una qüestió de gènere sinó de llibertat entre iguals.

Camp de treball per a joves a Torà

Ramon Torné.- Més de vint joves de Torà varen participar en els dos torns del Camp de Treball que van tenir lloc del 28 de juny fins al dia 9 de juliol. Aquesta és una activitat que promou la Direcció General de Joventut de la Generalitat, i que en la nostra comarca coordina el Consell Comarcal a través de l'Oficina Jove de la Segarra. Durant aquests 10 dies els joves van treballar de manera voluntària i desinteressada en benefici de la comunitat.

Guiats per tres monitors i una persona de l'Ajuntament, els nois i noies de 13 a 16 anys, en dos torns i jornades de tres hores, varen netejar el camí de l'Aqüeducte de la Vila des del carrer Casetes fins a la carretera de Solsona, i la Font dels Dolors. També van assistir a una xerrada sobre sexualitat.

Com a agraïment per la seva col·laboració se'ls va oferir un bon esmorzar.

jardineria

manteniments

gespa natural i artificial

podes

instal·lació de reg

plantes i accessoris a l'engròs

tancaments metàl·lics i de fusta

tractaments fitosanitaris

treballs amb fusta

venda de sal

Igualada - Catalunya central

www.calhuguet.cat

[@roger@calhuguet.cat](mailto:roger@calhuguet.cat)

[655 633 520](tel:655633520)

[93 625 51 43](tel:936255143)

EL NOI GEGANTER

L'Arnau és un jove toranès de 15 anys i té una gran passió pels gegants. Ja fa uns anys que en col·lecciona i alguns els ha fet ell. Avui faig aquesta entrevista amb molta il·lusió perquè l'Arnau el conec de ben petit i li tinc una gran estima.

Els seus iaies regentaven el bar Faci i cuidaven d'ell en sortir de l'escola. M'agradava anar-hi i trobar-me'l jugant amb ampolles buides que representaven gegants, taral·lejant música de cercavila i sobretot feliç amb aquesta afició gegantera.

Quan va començar aquesta afició? I com l'has continuat?

Sempre m'han explicat que la meua afició gegantera va començar quan jo tenia 3 anys que vam anar a Tàrraga, Ciutat Gegantera l'any 2009. Allà vaig veure tants gegants que em va fascinar. A part d'això sempre he vist els gegants a Torà i els dels pobles del voltant per les seves festes majors.

Quan era petit utilitzava les cadires, me les posava al cap i ballava com si portés un gegant. Una altra de les coses que feia era amb ampolles de plàstic buides, hi enganxava un dibuix d'un gegant i després creava les meves trobades i cercaviles. Aquests eren els meus moments de joc al bar Faci dels meus iaies, i a casa. També passava moltes estones mirant vídeos de diferents balls de gegants, sobretot, els ballets del carnaval de Solsona.

Actualment em dedico a crear figuretes a partir

d'una base de cartró i amb pasta de paper modelo la figura de gegant que vull realitzar.

Quina va ser la primera figura de la col·lecció?

La meua primera figura de col·lecció va ser per una mona que el meu padrí Josep Maria em va regalar. Va ser l'any 2010 la parella de gegants de Vacarisses.

Quins elements dels que tens són els més preuats per tu?

N'hi ha molts, costa molt de decidir. Per una banda hi ha les tres estàtues dels premis del concurs de balcons del Brut i la Bruta. Les tres són diferents, el meu primer Brut va ser al 2017, el Brut de l'edició especial del 2019 i la primera Bruta del 2021.

Per l'altra banda, el Bou perquè és un element

personalitzat que m'ha fet en Xavi Suárez de Terrassa i el vestit l'han fet la Montse Pinós i la Pilar Sangrà d'Agramunt. També he de dir que m'han confeccionat tots els vestits dels gegants de la manera que jo els volia.

Què és el que t'agrada dels gegants?

Sempre m'ha impactat la gran alçada que tenen els gegants, la majestuositat de molts vestits i la coreografia o balls dels diferents elements festius de les diferents poblacions que conec.

Quants elements tens a casa?

Actualment, tot i que augmenta sovint, tinc 2 gegants, 2 gegantons, 3 bèsties, 8 capgrossos i més de 200 figuretes, totes elles de diferents materials, llocs i creadors.

Has exposat la teva col·lecció. Quantes n'has fet? Tens previst fer-ne d'altres?

He fet 5 exposicions, 4 a casa i 1 a Sedó per la Fira de la Carbassa, a part de col·laborar en l'exposició de Bojos de Solsona. Aquest any 2021, si la situació ho permet, tinc previst fer la 5a exposició de gegants per la Festa Major de Torà, on la novetat destacada serà la commemoració del 10è aniversari del meu primer gegant creat per nosaltres, el Petit de cal Cardoní.

Vull remarcar que els diners que recullo en les exposicions els destino a comprar noves figures i també per a la confecció dels vestits.

Com mantens viva aquesta afició? Què fas?

Des de fa 6 anys, un cop a la setmana, vaig a un

taller a Solsona (GgantetsKids) on faig les meves pròpies figures que ja són la major part de la col·lecció i capgrossos. A més a més, a casa m'he muntat un petit taller on faig altres figuretes.

He de dir que soc geganter de la colla del Brut i la Bruta, on vaig començar portant el Brutet i ara ja puc fer ballar totes les figures grans.

També busco informació de gegants d'arreu del país i n'elaboro una fitxa tècnica. He començat pels que més conec i m'agraden.

Recordes algun moment especial de la teva vida gegantera?

Molts. El més destacat va ser l'estrena de la Bruteta l'any 2017, que jo vaig ser qui la va presentar a plaça. Aquella edició va coincidir en què vaig guanyar la primera estatueta del Brut.

Sempre que puc fer ballar gegants són moments especials per a mi, a part de veure l'estrena de nous elements que també m'entusiamen.

Quins projectes tens?

El meu cap no para. Aquest estiu tinc la intenció de recuperar el meu primer gegant, perfeccionat amb les noves tècniques que he après. Després també fer realitat un projecte començat amb en Xavi Suárez a partir d'uns dibuixos d'una parella de gegants que vaig fer. I continuar augmentant la col·lecció amb figures noves.

Moltes gràcies, Arnau, i sobretot que aquesta fal·lera gegantera no s'aturi!

Antònia Balagué

PER QUÈ SANT ISIDRE

Sant Galderic no era el patró de la nostra pagesia: una breu història de la implantació de Sant Isidre

perquè Sant Galderic només va tenir predicament a les comarques del nord de la demarcació de Girona i més concretament a l'avui coneguda com a "Catalunya Nord" (Rosselló, Conflent, Capcir i Vallespir). En terres de la nostra vall del Llobregós, ni a la Segarra ni al Solsonès, de Sant Galderic no se'n cantava ni gall ni gallina i per això, senzillament, no hi ha cap església o capella on se li tingui devoció.

A partir d'aquí, cal plantejar-se dues qüestions: una, qui era el patró o patrons de la pagesia catalana abans del segle XVII, que és quan "arriba" Sant Isidre? I dues, com va anar això de la implantació del culte al Sant madrileny? Va ser realment una "imposició"?

Per respondre a la primera pregunta, cal assenyalar que no hi havia un únic patró de la pagesia a Catalunya i fins i tot podem dir que hi havia patrons diferents segons les zones. D'aquesta manera, el patró dels pagesos barcelonins (quan hi havia pagesos a Barcelona, és clar) i dels

Hi ha la creença generalitzada a bona part del país que la implantació de la devoció a Sant Isidre com a patró de la pagesia, fou una imposició "de Madrid", que hauria substituït per força a qui era el patró antic i autèntic de les nostres contrades: Sant Galderic.

Però aquesta història és directament falsa,

Retaule de Sant Isidre (La Molsosa)

PODOLOGIA

- Esportiva
- Geriàtrica
- Infantil
- Estudis de la marxa
- Durícies / Ulls de poll
- Ungles clavades
- Fongs, berrugues, úlceres
- Silicones

FISIOTERÀPIA

- Tractament de lesions esportives
- Tractaments d'esquena
- Rehabilitacions
- Drenatge limfàtic
- Estiraments i reforç muscular
- Embenats Neuromusculars
- Altres teràpies

**PODOLOGIA
TORÀ**

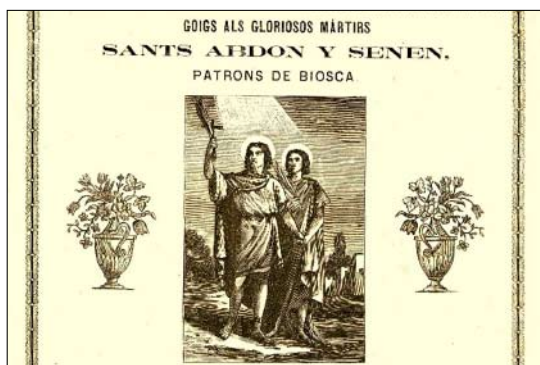
Plaça del Vall nº19 1r 1a
TORÀ

630-111-145

podologiatora@gmail.com

No hi havia un únic patró de la pagesia a Catalunya i fins i tot podem dir que hi havia patrons diferents segons les zones

voltants era Sant Medir, mentre que a Tarragona tenia molta devoció Sant Magí, o a Mollerussa el patró dels pagesos és Sant Isidori de Quios. Però potser els patrons més estesos i que a la Segarra i el nostre territori són els que haurien tingut més devoció, eren Sant Abdó i Sant Senén, que a més són patrons de Biosca i fixem-nos com també apareixen en un dels retaules barrocs de Prades de la Molsosa. Segurament, fou aquesta “diversitat” i la manca d’un únic patronatge “fort”, el que va afavorir la implantació de Sant Isidre, que es va produir a partir de la seva canonització l’any 1622 i les seves relíquies arriben a Barcelona l’any 1627.

Isidre era un sant d’existència incerta, amb arrels al Madrid d’època medieval, caracteritzat pel fet que fins i tot els àngels l’ajudaven a llaurar. El fet que fos canonitzat segles més tard rau en què Felip II va demanar a Roma que hi hagués més sants espanyols al santoral i finalment el Papa Pau V va accedir, canonitzant Santa Teresa de Jesús, Sant Ignasi de Loiola, Sant Francesc Xavier i Sant Isidre, tots a la vegada. Al ser un sant “nou” i dedicat a la pagesia, va tenir una implantació ràpida a casa nostra, també perquè en aquella

Retaule de Lloberola

època portàvem anys de males collites, plagues i pestes, de manera que hom va pensar que potser aquest “sant nou” funcionaria millor, o si més no, per provar-ho no passava res. És per això que la presència de Sant Isidre és encara ben vigent als nostres temples i es conserven retaules com el de la Molsosa, a part que l’escultura del sant també apareix integrada a altres retaules com el del Roser de Lloberola o la tradicional festa anual a Ivorra el dia 15 de maig. Fins i tot en altres indrets segarrencs, com Sant Antolí, apareixia amb la seva esposa, Santa Maria de la Cabeza, en un cicle de rajoles policromades que avui està al Museu Comarcal de Cervera.

Així doncs, tot plegat va anar així i no cal veure-hi més pa que formatge ni altres intencions malèfiques (bé, si acceptem les dinàmiques que es produeixen en un procés de colonització, aquestes són les que són...). Però si així i tot, Sant Isidre no us convenç per castellà i vinculat amb la monarquia hispànica, gireu els ulls vers Sant Abdó i Sant Senén, que eren “nostres” i deixeu en pau Sant Galderic a la Catalunya nord.

ESPURNES BARROQUES AL LLOBREGÓS

la història i trajectòria del qual fou també present en l'acte.

L'endemà al matí, diumenge 6 de juny, el festival va fer un concert a l'església del santuari de Pinós, on el quintet vocal masculí Loren Ipsum va interpretar música del segle XVI en un espai de quasi la mateixa època. Finalment, el mateix dia a la tarda va haver-hi conferència de Joan Vilamala a l'església de Matamargó, sobre la qual n'ha estudiat precisament els imponents retaules barrocs. La vetllada va concloure amb un concert del mateix grup que havia actuat el matí a Pinós.

Espurnes barroques, que acaba de constituir-se en Fundació, celebrava d'aquesta manera part de la seva quarta edició, ja que va iniciar-se l'any 2018 en commemoració dels grans incendis de 1998 que van afectar part del territori del Bages, Solsonès, Anoia i Segarra, que són les quatre comarques que constitueixen el marc geogràfic i cultural del festival.

Maria Garganté

El festival "Espurnes barroques", fonamentalment dedicat a la música de l'època del barroc però que també aposta per potenciar els espais patrimonials i promoure la gastronomia de proximitat, va celebrar alguns dels concerts de l'edició d'enguany al Llobregós.

El primer va tenir lloc el dissabte 22 de maig a l'església de Sant Pere de Vallferosa, on es va representar l'*Stabat Mater* de Pergolesi, a càrrec de l'Orquestra Barroca Catalana i les solistes Elena Copons i Gemma Coma-Alabert. L'objectiu del concert era que el seu transcurs coincidís precisament amb el fer-se de nit, de manera que l'espai de l'església de Sant Pere de Vallferosa, als peus de la superba torre, va anar agafant amb la fosca tot l'aire d'una ruïna romàntica, tot acompanyat d'un tast de vins.

D'altra banda, el dissabte 5 de juny al matí es va celebrar el concert de les *Set Paraules* de Hadyn, interpretat pel Quartet Teixidó i Txema Martínez, amb un tast de La Garbiana i Celler Comalats i en l'espai del santuari de Santa Maria d'Ivorra. Un concert emmarcat en el barroc del Sant Dubte,

EXCURSIÓ A NÚRIA

El dia 29 de juny de cada any, festivitat de Sant Pere, se celebra una gran festa al Santuari de la Mare de Déu de Núria. S'hi commemora l'arribada dels pastors, que havien passat uns mesos a les planes fugint de les inclemències hivernals, i a partir d'ara gaudirien de les pastures fresques de l'estiu a les muntanyes. Antigament es feia la missa a l'esplanada entremig dels ramats i es beneïen les noves pastures.

Actualment es continua celebrant la missa de Sant Pere a la basílica, seguida d'una processó amb la icona de l'apòstol fins a la riba del llac, tot cantant els goigs del sant pescador. Allí es beneeixen les pastures i el terme seguint el ritus dels quatre punts cardinals i també es fa la benedicció i el repartiment de les "farinetes" i els panets de Sant Gil, recordant el sopar que el sant ermità preparava i compartia amb els pastors.

D'ençà que els municipis de Torà i Queralbs van decidir l'agermanament, cada any la Vall del Llobregós s'hi ha fet present en aquesta festa, participant activament en els actes propis de la festivitat i visitant la capella del nostre patró Sant Gil, on aquest any li hem cantant els goigs i hem pregat per totes les famílies de la nostra Vall. Aquest any érem una quarantena de persones que ens hi van fer presents i van ser rebuts amb els braços oberts.

Que dos municipis diferents, que dues comarques diferents, que dues valls diferents puguin agermanar-se i establir llaços d'amistat i compartir els seus valors és un enriquiment per a tots i ens fa obrir nous horitzons en bé de la convivència entre els pobles. Que per molts anys en puguem gaudir!

Fermí Manteca

Fem les vostres participacions personalitzades i de franc per a la Loteria de Nadal i Reis
Tenim números abonats de tots els acabaments
Us enviem la loteria de qualsevol punt d'Espanya

LOTERIA "EL MERCAT" DE CALAF
C/ Sant Jaume, 31
08280 CALAF
Tel. 93 869 91 54
loteriaelmercat@hotmail.com

el QUIOSC del passeig

Passeig Santa Calamanda, 12
Tel. i Fax 93 868 02 76
08280 CALAF
quioscpasseig@gmail.com

TRAVERSA PER LA LLIBERTAT A CASTELLFOLLIT

L'etapa 11a de la Traversa per la llibertat comença a Castellfollit

El passat dia 20 de juliol la Traversa per la llibertat va iniciar la seva etapa número 11 a Castellfollit de Riubregós. El Conseller de Presidència Jordi Turull va iniciar aquesta travessa a peu el dia 10 de juliol a Portbou (Alt Empordà) i l'acabarà el dia 24 a Arnes (Terra Alta). Haurà recorregut el país de punta a punta amb la voluntat d'expressar i compartir sentiments d'enyorança, gratitud i compromís després de sortir de la presó, on s'hi ha estat durant 1.221 dies. Sobretot, ha volgut agrair en persona als qui li han donat suport a ell i a la resta de preses i presos i exiliats i exiliades polítics independentistes.

L'etapa va començar a 2 quarts de 7 del matí amb l'arribada de Jordi Turull al poble on va ser rebut per tot l'equip de govern municipal encapçalat per l'alcalde Jordi Cases i unes 200 persones més, entre veïns i veïnes de la població i moltes

altres persones vingudes d'arreu del país. Després de conversar una mica va signar el llibre de visites del poble i va iniciar el trajecte cap a Cervera. La ruta va seguir el GR 171 en el tram que passa per Ferran, Santa Fe, Montfalcó Murallat fins arribar a Cervera. Van ser uns 24 quilòmetres de distància durant unes 6 hores molt caloroses.

Molts segur que recordareu amb certa tristesa la investidura fallida del qui havia de ser president de la Generalitat i el comiat amb la seva dona i les filles just abans d'entrar a presó. Va ser condemnat pel Tribunal Suprem a 12 anys de presó i d'inhabilitació per posar les urnes l'1 d'octubre. Una gran injustícia que ha rebut el suport d'Amnistia Internacional, l'organització de defensa dels drets humans més reconeguda internacionalment, que conclou en un informe que la sentència és excessiva, que la condemna

per sedició és desproporcionada i que amenaça l'exercici de drets com ara la llibertat de reunió i de manifestació. Aquest document que pot tenir en compte el Tribunal Europeu dels Drets Humans (TEDH) quan per fi li arribi el cas del procés, conjuntament amb la lluita que segueixen fent els exiliats i exiliades des d'instàncies europees, ha forçat a l'estat espanyol ha concedir l'indult.

No crec que ningú s'oblidi que 9 persones han passat molts anys a la presó per defensar el dret d'autodeterminació del poble català. També m'agradaria recordar totes les persones represaliades i l'abús que està exercint el Tribunal de Comptes demanant unes fiances desproporcionades per unes suposades despeses relacionades amb l'1O. L'Estat espanyol ens vol submisos i per això ha implantat una repressió molt forta. Tant de bo, el compromís que el Jordi Turull ens ha transmès ens permeti seguir lluitant per la independència de Catalunya. A mi, un cop hem arribat a Cervera, m'ha dit que els joves sobretot hem de persistir. Jo li he demanat, que ara que són lliures, puguin contribuir a unir l'independentisme.

L'1O va ser un èxit de país. Va ser un orgull formar-ne part. 1O, ni oblit ni perdó.

Marta Santaulària

#SIGUEM MÉS POBLE

A Càritas ens agrada pensar que el món és un poble on viuen
més de 7.000 milions de veïns i veïnes que es coneixen i s'ajuden.
Un poble on tot el que hi passa ens importa i ningú n'hauria de quedar exclòs.

COL·LABORA
CADA GEST COMPTA

Càritas
Interparroquial de Torà

caritas.tora@gmail.com

Compte obert a BBVA (Torà)

roba usada - mobles usats - donatius - aliments - fes-te'n voluntari

BIOSCA REIVINDICA “LA BAQUIOL”

A Biosca es va perseguir i matar l'última dona de Catalunya per ser considerada bruixa. D'això fa uns 200 anys, és a dir, no gaires generacions.

Aquest any, bioscanes i bioscans han decidit retre-li homenatge. I si els avantpassats bioscans la van perseguir i cremar, els d'avui l'han volgut donar a conèixer i reivindicar.

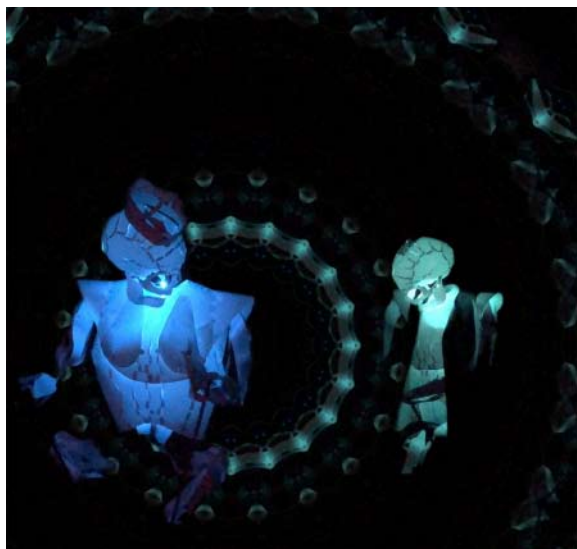
Per a fer-ho es va escollir la Revetlla de Sant Joan. Després d'un sopar popular on hi va haver una gran participació, i amb la llum i l'escalfor de la foguera, es van recordar la vida de Teresa

Guàrdia, La Baquiol. L'espai escollit van ser les escoles, molt ben ambientades per l'ocasió.

L'endemà a les 8 del matí es va fer una petita ruta fins al castell per a recol·lectar plantes i qui ho va voler va elaborar la seva pròpia ratafia.

I per rematar la festa, el dia 25 a la nit, Biosca es va transformar en l'escenari de l'espectacle “La Baquiol”, que va anar a càrrec d'Alea teatre. La música, la dansa, els dimonis i el foc van recórrer el poble per donar vida a uns carrers que feia molt temps que no veien tanta gent.

Ester Closa

La Bruixa tenia un nom: es deia Teresa

Malgrat la primera font escrita sobre la història de la “bruixa de Biosca” aparegué a la publicació *Arxiu sobre tradicions catalanes*, publicada l’any 1980 i que recollia les notes del rector Mn. Ramon Berengué, els primers documents que parlen de la dissortada “bruixa” són avui dia a l’Arxiu diocesà de Solsona. Es tracta d’una carta redactada el 19 d’abril de 1865 pel llavors rector Jorge Santander, i dirigida al prevere cardoní Mn. Joan Riba, que ens apropa una mica més al que devia passar.

La carta situa els fets vers l’any 1806, on “*una mujer vieja, fea y pobre*” (tres condicions estigmatitzades) que es deia Teresa Guàrdia (i en cap moment s’esmenta el mal nom de La Baquiola o Baquiola) demanava almoina i si no li era donada, “amençava” amb un “vos asseguro que me la pagareu”. En una de les cases que li negaren l’almoina va emmalaltir un home (sense arribar a morir), que consultà un bruixot que li digué que si estava malalt era per culpa d’una bruixa. Aquest fet va desencadenar el primer intent de linxament de Teresa, que va poder-se refugiar a la rectoria. Havent tornat a casa al cap d’uns dies, una colla de joves “*de los más descamisados de la población*” van preparar una foguera a l’indret de la Font de Baix. La carta especifica que s’arribà a escapar fins a tres vegades de la foguera, però que finalment va sucumbir a les flames.

El rector va voler processar i castigar els culpables, però la guerra napoleònica primer, i els propis conflictes del capellà amb la població després –conflictes amb l’ajuntament (una simple agressió a l’autoritat que representa l’alcalde) i els recels que provocava que s’hagués construït una rectoria tan sumptuosa, entre d’altres aspectes– van fer que el propi rector acabés a la presó i fos traslladat

a Barcelona, on va morir. El crim abjecte que va acabar amb la vida de la pobra Teresa, doncs, va quedar impune.

En definitiva, la desgraciada història de la bruixa de Biosca evidencia el que Gerard Horta ens recorda a propòsit del fet que “la història del món occidental ha estat en gran manera una història de les persecucions de minories etiquetades com a abjectes, la supressió de les quals es percep en un moment determinat com a urgent amb vista a salvar la societat”. El cas és que les dones

no ho som pas, de “minoria”, però sovint som percebudes com a tal, i sobretot ho són les que no encaixen dins el confort de l’ordre establert, les que la seva manera de viure i de ser ja és percebuda com una subversió d’aquest ordre. Perquè ja sabem que una dona com cal no pot tenir les mateixes característiques de la bruixa: ni pot ser lletja, ni pobra, ni vella, ni rondinaire. Dos-cents deu anys són quatre dies si parlem d’història. La superba rectoria feta construir pel rector Gatuelles senyoreja encara (reconvertida en un establiment de turisme rural) el perfil de la població.

EL CÓS DE SANT GIL

Foto històrica del Cós de Sant Gil. Repartiment d'un gall com a trofeu

Tal com vàrem anunciar fa un any, el proper Cós de Sant Gil va de canvis.

L'objectiu del Cós és gaudir de l'entorn i passar-s'ho bé corrent, convidant a tothom a participar-hi! Es tracta de gaudir d'una cursa respectuosa amb les persones i amb el lloc on aquestes vivim, el medi ambient.

Una de les principals novetats és que està orientada a qualsevol persona que li vingui de gust córrer, tingui l'edat que tingui. Volem acostar el Cós a la vida del poble i quina millor manera que participar-hi en representació d'una entitat o associació vinculada al municipi de Torà, en família, representant una colla... per això animem a què us poseu una camiseteta o insígnia representativa del grup i a córrer!

Una modificació important és el canvi d'escenari, la cursa engegarà a la plaça de la Font. Ombreta per al públic i participants. El Cós constarà de 3

rutes: una de 100 m (volta a la font), una segona ruta de poc més de mig quilòmetre, i la més llarga, de 2 km. Cada participant podrà fer la que cregui més convenient segons el seu estat i preparació física. Tenint en compte el moment en el qual

ens trobem, per una millor organització les inscripcions es faran online. Els/les participants de cada ruta sortiran a la vegada (sempre que les condicions de la pandèmia permetin fer-ho d'aquesta manera). Primer la ruta més curta, on els infants podran córrer acompanyats. Acabada

la primera ruta, engegaran els de la de mig quilòmetre, que un cop acabada, es farà el tret de sortida als corredors/es de la ruta llarga (2 km). Mentre el recorregut més curt ofereix una volta a l'emblemàtica plaça, els altres dos itineraris busquen abandonar l'asfalt per trepitjar camins de terra direcció als horts. La ruta de mig quilòmetre

**Una cursa respectuosa
amb les persones
i amb el medi ambient,
on podrà participar
tothom qui vulgui**

El Cós d'aquest any constarà de tres rutes, a partir de la plaça de la Font

pot ser una bona opció per aquells infants que la plaça de la Font els queda petita, o per aquells adults que volen provar el runeo. La més llarga és una ombrívola i delitosa carrera per part del Camí de l'Aigua (Font dels Dolors i Font de l'Anglès).

Una altra de les novetats està relacionada amb els premis. Es premiarà l'esforç, tingui el temps que tingui, respectant el ritme de cada un@ de nosaltres. Per aquest motiu, els premis s'atorgaran a través de sorteig entre totes les persones que hagin participat, sense podis ni primeres posicions.

El que us exposem és la proposta d'un Cós que pretén repensar la tradició per mantenir-la viva, i adaptar-la als nostres temps, per gaudir-la. Volem que el Cós sigui un acte on el respecte, la participació i l'estima pel nostre entorn formi part d'una llavor que ens condueixi cap una societat més sana.

Anirem publicant informació... Esperem engrescar-vos a participar-hi!

**Organització del Cós de Sant Gil
APACT**

El Camí de l'Aigua, per on passarà una de les rutes del Cós

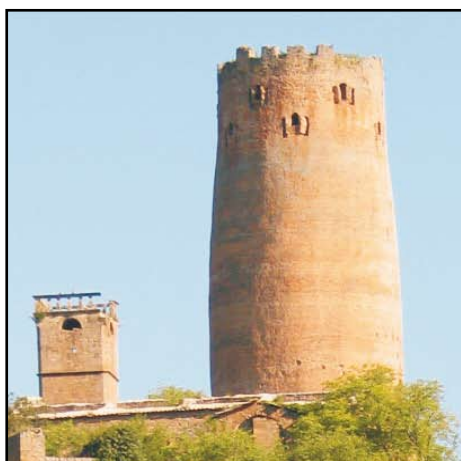
Ctra. de Calaf, 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 473 125
25750 - Torà

Av. Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 - Guissona

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CIMENT

Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÛJA
Plaça de la Creu
TORÀ

WWW.

APACTora.org

Fes-te'n soci

Atenció personalitzada per a
avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a
particulars, despatxos,
obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59
sad_segarra@yahoo.es

www.eljardinerdetora.com
658550376

CAL MAS
DE SANT SERNI

25750 TORÀ | LA SEGARRA | LLEIDA
TEL. 973 473 581 | 676 086 185
FAX 973 473 107 | www.calmas.net

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500
TORÀ - TEL. 973 473 155

GESTORIA
ASSEGURANCES

LABORAL-FISCAL
COMPTABILITATS

MAQUINARIA AGRÍCOLA

REVETLLA DE SANT JOAN - 21

Fue muy desagradable y triste que nos llamara una vecina de Torà donde tenemos nuestra casa desde hace casi cuarenta años (por lo cual nos conoce todo el pueblo y además tenemos familia, entre ellos mi hijo y mis nietos), y decirte que en la verbena de Sant Joan tres chicos de unos doce años reventaran el buzón de al lado de la puerta de entrada e intentarían meter un petardo entre la contraventana de la cocina y el interior, con lo cual se hubiera producido la rotura de los cristales y ves a saber si también provocar un pequeño incendio ya que los marcos de la ventana son de madera. Suerte que los vecinos les vieron y desistieron. Todo esto sucedió al principio de la calle Vilabella.

Ya hace unos años, nos robaron una maceta con una planta grande que habíamos colocado hacía pocos días y estaba al lado de la misma ventana que esta vez, teniendo que sacar los tornillos que habíamos puesto para asegurarla.

Me parece muy bien que en una noche como ésta se tiren petardos y haya diversión entre los jóvenes (todos lo hemos sido), lo que no encuen-

tro civilizado es que se dediquen a destrozar lo que se encuentran por el medio e intenten provocar una desgracia.

Últimamente el Ayuntamiento no debe de tener suficientes efectivos para estar al tanto de los sucesos que se producen en el pueblo y todo va manga por hombro.

He querido hacer público esta situación para que no se vuelva a producir, si no la próxima actuación será ir a los Mossos de Esquadra y denunciarlo.

Jovent, disfruteu però d'una forma civilitzada. El món i el poble anirà millor.

Mª Carmen Ariño

Transports
MOLINS
transportsmolins@gmail.com
Jordi - 652 106 427
c/ Nou, 6 - 25750 Torà

Taller SANTI
SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

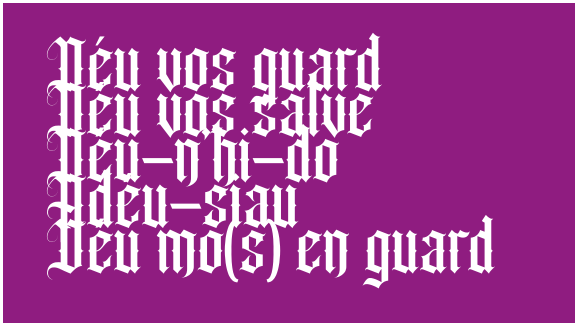
LES EXPRESSIONS FOSSILITZADES

En el nostre idioma hi trobem una sèrie d'expressions d'ús corrent que són pràcticament intraduïbles a altres llengües. Parlem, en efecte, de les frases fetes. Aquestes frases —tan recurrents en català— són construccions formades per dues o més paraules que van unir-se en un temps determinat per a designar alguna cosa concreta en sentit figurat —és a dir, no literal. Per tant, en utilitzar-ne una, realment estem fent servir un grup de mots units en un temps passat que s'ha transmès sense alteracions. I precisament vull centrar l'atenció en aquest aspecte; algunes expressions que utilitzem avui dia presenten paraules i formes gramaticals arcaiques (autèntics fòssils lingüístics!).

En primer lloc, tractarem l'expressió **Déu vos guard**. És una fórmula de salutació habitual —almenys llargament recurrent al segle passat— i genuïna que comana la persona saludada sota la protecció divina. No obstant això, el que ens interessa és el verb *guard*, en present de subjuntiu. Si bé la forma actual del verb és *guardi*, amb terminació -i, aquí el verb no té desinència. Doncs bé, la forma *guard* (present de subjuntiu sense terminació) ha de ser anterior al segle XIV, perquè a partir del XV s'afegeix una -e final (llavors seria *garde*). L'expressió és, doncs, un autèntic

fòssil medieval que, gràcies a la forma del seu verb, podem saber que té més de 700 anys. Cal apuntar també estructures paral·leles, com *Déu mo'n guard* o *Déu mo(s) en guard*.

Seguint en l'àmbit de les salutacions arcaiques, també tenim l'expressió **Déu vos salve**, la qual precisament forma part de l'avemaria. El verb, també en present de subjuntiu, és diferent en

Déu vos guard
Déu vos salve
Déu-n'hi-do
Déu-siau
Déu mo(s) en guard

aquest cas; presenta la -e final abans esmentada —és *salve* i no *salv*. Només per aquesta particularitat podem deduir que és una expressió tardomedieval, dels segles XIV-XV. Tot i això, cal dir que també existeix la forma més antiga *Déu vos salv*.

A continuació, una altra frase feta encara més recurrent que les anteriors: **Déu-n'hi-do**. Antiga-

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

C/ La Sort, nº 1 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA I TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil nº 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

973 47 35 84

Alguna expressió és un autèntic fòssil medieval que, gràcies a la forma del seu verb, podem saber que té més de 700 anys

ment significava “que Déu li’n doni” i en l’actualitat s’usa com a exclamació per a expressar l’admiració que ens produeix quelcom. Veiem, doncs, que ha perdut tot tipus de relació amb el significat religiós o amb el verb donar. En aquest cas, el que ens interessa també és el verb, que igualment és en present de subjuntiu. *Do*, del verb donar, tampoc no presenta la terminació pròpia del temps verbal —en català actual seria doni— i, per això, podem saber que es tracta d’una expressió medieval molt antiga.

Finalment, la famosa fórmula d’acomiadament **Adéu-siau**. Com es pot deduir, és una aglutinació de *A Déu siau*. Si ens fixem amb el verb *siau* (2a persona del plural del present de subjuntiu del verb ser), notem a simple vista que és un forma arcaica, l’equivalent actual de la qual és *sigueu*. És també pròpia de l’edat mitjana. Com a addenda, faig esment d’expressions com *Vet aquí* —imperatiu arcaic de *veure*— o *Heus aquí*

—forma contracta de *heu-vos*—, les quals només són d’ús literari.

Havent vist aquest conjunt de frases fetes que presenten romanalles de temps força antics, cal preguntar-nos per què s’han conservat.

Han romàs fins als nostres dies per dos motius: d’una banda, perquè s’usen en situacions extremadament habituals i comunes (en salutacions, acomiadaments, exclamacions d’admiració, etc). De l’altra, perquè eren d’origen religiós. Com que la societat era majoritàriament cristiana, les referèn-

cies a la divinitat eren habituals i molt corrents en tot tipus d’àmbit.

Com a darrer apunt, només vull recordar que les frases fetes que s’han explicat són d’una antiguitat considerable i, per això, totalment genuïnes. I és més, algunes són impossibles de traduir; com traduiríem *Déu-n’hi-do*, per exemple, a un altre idioma? No ens les deixem perdre.

Adrià Castellà

Les frases fetes són d’una antiguitat considerable i, per això, totalment genuïnes. I és més, algunes són impossibles de traduir a un altre idioma

roba de casa
modes

a l b e r t

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira

ESTANC

Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÛJA (Lleida)

SI LA TERRA ÉS PLANA, JO NO EM VACUNO

Dins la sort que tenim de viure en un món de primera, el primer que se'm ve al cap són els altres: tots aquells països en vies de desenvolupament que no han tingut la sort de rebre la vacuna en quantitats ingents com nosaltres, i totes aquelles persones del primer món, que per convicció o pamplinisme han decidit no vacunar-se. Els primers formaran part de l'allau de perill que, ara sí ara també, se'ns tirarà a sobre els propers mesos. Si no en tenim prou en acusar-los de il·legals, fotre'ns les feines i xuclar del nostre sistema, ara els podem acusar d'infectar-nos. Per cert: són els que venen a recollir les pomes que tu no vols collir, a fer la verema que tu no vols fer, i escombrar els carrers que tu embrutes. Per deixar-ho clar, contribueixen amb més diners a la guardiola de la Seguretat Social que un metge de poble, utilitzen molt menys els serveis universals que tu (com la sanitat) i per postres no s'atreveixen a mirar-te als ulls perquè la majoria pensen que tu ets millor que ells. Però no us parlaré dels desplaçats per la pobresa mundial, el canvi climàtic o les guerres i la misèria, no et preocupis, avui podràs anar a sopar tranquil. Avui us parlaré dels amics que tenen els que encara pensen que la terra és plana o els que okupen una casa que no es seva o simplement

tots aquells que es pensen que per llegir molt en saben més que tu.

Us proposo una formula matemàtica demostrada: com més vacunats + Covid19 = menys morts + sistema sanitari menys escanyat + economia en creixement + etc. de coses bones.

La resta, la resta es pura demagògia nihilista, programada per anti-sistemes de pa sucat amb oli, terra-planistes i negacion-istes que per postres segurament molts deuen ser vegans. Res

en contra, en serio, però, no us adoneu que ens poseu a tots en perill? Si tu no et vacunes poses en perill a tots els que ho estan, perquè ja ho sabem que la vacuna

**Si no et vacunes,
tanca't a casa.
Ningú et jutjarà per fer-ho**

no és una armadura de titani, sinó més aviat un antibales que ens podria salvar (en condicional) d'acabar cul enlaire a una UCI. Per tant, si no et vacunes, tanca't a casa. Ningú et jutjarà per fer-ho i sempre et pots demanar una baixa remunerada per estupidesa crònica; això si tens la sort de tenir feina, perquè si no, si no et vacunes i la economia continua enfonsant-se, no és que fores vegà sinó que t'hi tornaràs de cop.

Tinc un amic de fa molts anys, en Jan. Era perxista olímpic, quan jo era velocista, al CAR (mai vaig ser olímpic malauradament). És un negacion-ista de pro, i sempre l'he considerat

LEDS C4⁺

outlet
BOTIGA

De dilluns a divendres de 9.00h a 14.00h

Dissabtes de 10.00h a 14.00h

Afores s/n, Torà
973 468 121

un tipus intel·ligent. No és vegà, defensa aferrissadament la cultura del no vacunar-se, de res i sota cap concepte. Es riu de mi quan li dic que l'important és llevar-se d'hora i fer-se el llit, que el bé comú està per sobre del propi i que la terra no és plana. Li agraden les arts marcials com a mi i hem coincidit en algun taller de *Krav-Maga*, impartit per algun sonat que et diu que les teves mans et salvaran del món agressiu i malèfic que t'espera darrera una cantonada. Definir aquesta art marcial és fàcil: com sortir viu d'un lloc on tots et volen matar, quan estàs sol. Però la diferència avui, és que no estem sols, que si ens vacunem tots fem un servei a la comunitat, que el món és millor si anem tots junts en la mateixa direcció, i que sí! Que n'estic d'acord, que vacunar-se així com de cop molesta, però que s'ha demostrat

que amb la pauta completa ens salvem nosaltres i als altres.

Així que si no et vols vacunar i saps llegir, si us plau canvia d'opinió, fes-ho per mi, pels demés. Vacuna't per mi!

Us volia parlar de com frueixo veure el blat i l'ordi segar davant de casa per Minguets, Ballantines i Feixes, d'aquest arrelament a la terra i a vosaltres que m'aporta l'antiga Vall de Forest i la rectoria del monestir de Cellers; de les sardinades al capvespre amb amics i d'aquest estiu tan bonic... Però, ei! I si després ens morim tots o ens tornem *zombies*: què millor que deixar el món a una banda de vegans, negacion-istes que ens cuidaran els camps com ningú? Res. Així, doncs, malgrat tot, respectem a tothom.

Jordi Prat Morgades

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

LLIBRERIA
ROVIRA

Estanc
Papereria

Quiosco
Objectes de regal

Videoclub
Càrregues de mòbil

P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i Fax: 973 473 346
llibreriarovira@hotmail.com

MENJAR DE TOT I VARIAT

Què, com va l'estiu? Suposo que molts de vacances a la "bartola" o treballant, i és que perquè uns facin festa i tinguin uns dies de relax, algú ha de treballar per la gent que fa vacances. Es tracta de passar l'estiu i la calor de la millor manera possible i sobretot ben hidratats i ben alimentats amb una alimentació variada i, si pot ser, de proximitat.

Tot això ve a compte de les desafortunades paraules del que encara és avui ministre de

Els ramaders cuidem animals fent una feina que ens agrada i ningú ni cap ministre pot posar en entredit això. Per tenir una bona salut s'ha de menjar de tot i variat, portar una dieta equilibrada i no fer excessos de cap tipus de menjar.

El fons de la qüestió és que la divulgació d'arguments infundats com aquests només provoquen la desestabilització i l'enfonsament de moltes famílies que vivim d'això. Els ramaders i els pagesos hem de produir aliments de qua-

litat i som els primers que volem un planeta sostenible, ben cuidat i amb bona salut. Per tant no ens poden posar com els dolents de la pel·lícula. Menjar carn amb moderació és totalment compatible amb una bona dieta mediterrània, és sana i la seva traçabilitat ens garanteix un producte sempre de qualitat i que arribi al consumidor amb totes les garanties sanitàries exigides per l'administració competent, o

consum, Alberto Garzón (ben mirat, hauria anat bé que l'altre dia que el president Sánchez va remodelar el govern, l'hagués fotut al carrer a aquest individu, però es veu que no va tenir pebrots per fer-ho), que va dir que menjar carn produeix efectes nocius a la salut de les persones i fa mal al medi ambient. Ho va dir i es va quedar tan ample. Aquestes coses no es poden dir a la lleugera i sense estar ben informat perquè de retruc fan mal a un sector econòmic com el ramader, que intenta fer les coses bé oferint a la societat carn de primera.

sigui que no ens creiem tot els que ens diuen i estem tots tranquils que per menjar de tant en tant un bon entrecot, uns peus de porc o un bon filet, no ens passarà res.

Que tingueu un molt bon estiu, bons sopars a la fresca i unes molt bones vacances als que encara no n'heu fet. Amb moderació es pot gaudir de qualsevol tipus de menjar i prou de sermons gratuïts i infundats.

Josep Verdés

EN BUCLE

Malgrat que aquest any no vam tenir fogueres de Sant Joan, la nit més curta de l'any va ser l'inici d'un desconfinament efímer. En pocs dies, quasi sense temps per pair-ho, es van acabar les restriccions de mascareta a l'exterior i es va començar a obrir l'oci nocturn. I només dues setmanes després veiem com, malgrat les vacunacions massives, els contagis pugen exponencialment. La pandèmia està descontrolada entre els ciutadans joves, que són els que han tingut més socialització.

Poc a poc, la gent començava a fer-se la idea, perquè així ho havien transmès les darreres decisions sanitàries, que el virus estava sota control. Semblava que les festes majors tornarien en un format més homologable a l'habitual i que això ens permetria parlar d'artistes i no pas tant d'aforaments.

Però com en les pel·lícules d'acció, quan semblava que les mesures permetien controlar la propagació del virus, ens n'assalten de cop noves soques, sembla que més agressives i transmissibles, que o bé aturen o comencen a esmicolar plans i perspectives vacacionals en gestació.

Com ja sabíem des dels temps d'Epicur, el pensador que va intentar col·locar el plaer al centre de la filosofia, tot veient la situació sanitària, molts ara es pregunten si realment compensava el gaudi d'un sol dia –Sant Joan i la festa post final de curs– amb les restriccions que probablement vindran després. Suposo que tot això depèn de l'edat i la condició de cadascú, però a mig juliol la retòrica dels mitjans de comunicació torna a ser

la preparació del terreny per a noves mesures.

Gairebé un any i mig després de l'inici de la pandèmia, pocs temes m'interessen tan poc com les incomoditats generades per aquesta xacra. Però les seves conseqüències condicionen tant el nostre dia a dia i, sobretot, les nostres il·lusions de viatges estiueus, que un no pot més que intentar ingerir i pair incansablement tota la nova informació que en rep. Que si la variant delta, que si la lambda... Com si tornéssim al món de l'àlgebra oblidada.

Davant d'aquest desastre lúdic, en aquests mesos ha implosionat el món de les plataformes de televisió i, particularment, el de les sèries. Però hi ha una dissonància cognitiva entre la realitat que vivim i la visió d'una pel·lícula de ciència-ficció: des del meu punt de vista, s'afronta de manera diferent, perquè el nostre dia a dia ja sembla l'esborrany d'una guerra biològica, incloent-hi especulacions inquietants sobre el misteriós origen del virus. Per tot això, últimament obvio aquesta temàtica més que mai, mentre que no deixa de sorprendre'm el fet que a les sèries recents, ubicades en hospitals –com per exemple la recomanable *New Amsterdam*–, metges i pacients parlin de tan aprop i sense mascareta.

Esperem que la situació es reconduïxi al més aviat possible i que, almenys per al setembre, poguem sembrar juntament amb els camps de colza, les llavors d'una nova etapa, menys condicionada pels protocols sanitaris.

Roger Besora

DESPATX D'ARQUITECTURA

Projectes d'obra nova i reforma

Inspecció tècnica d'edificis (ITE)

Cèdules d'habitabilitat

Certificats d'eficiència energètica

CONSULTA'NS SENSE COMPROMÍS

680 44 31 03 **ROGER BESORA** **MARTA MIRAVET** 617 11 52 65
hola@estudiblat.cat | Comabruna 8, Baixos. 25300 TÀRREGA

LA MEMÒRIA EN JOC

Als qui transitaren la infantesa a la postguerra, com fou el cas del meu pare, els correspongueren uns jocs ben escarransits. No vaig heretar d'ell cap joguina, des del punt de vista material, i les poques referències lúdiques d'aquells seus primers anys de vida fan referència als patacons, les tabes, les baldufes i les pilotes de drap.

Confesso que ni als meus ulls d'infant ni tampoc a les meves orelles els captivaren gaire aquelles històries que pretenia transmetre'm el pare sobre la seva llunyana experiència. Són moltes les vegades que he lamentat que el neguit per determinats coneixements se'm despertessin tard, però quan amb prou feines aixeques tres pams de terra sovint et deixes enlluernar per allò més flamant i no atorgues prou valor al que acumula el que consideres massa anys.

Els patacons eren peces de cartró, fetes amb trossos de naips vells i amb els quals es podia jugar de diferents maneres. Una de les més populars era similar a la dels cromos de picar, en què l'objectiu raïa a ser capaç, amb un cop sec, de tombar-lo. Es veu que entre la quitxalla aquests elements eren força cobejats (un reflex de l'escassetat en què vivien) i fins i tot es feien

servir com a moneda. Uns anys més tard, a finals del segle passat, la fugaç efervescència dels anomenats "tazos" vingué a recuperar en certa manera aquest joc, malgrat que en aquesta ocasió despresos de l'artesania que exigien els patacons. El caràcter prefabricat dels 'tazos' s'ajustava millor a una generació avesada a la satisfacció immediata i amb el mínim esforç.

La taba era un altre dels recursos amb què la canalla s'entretenia a la dècada dels 40. Podríem considerar que era com un dau, però amb la particularitat que era un os,

en concret l'astràgal, generalment de porc o de xai. La seva irregularitat propiciava que, segons en quina posició caigués en ser llançat, el tirador obtingués més o menys guany en les apostes al

Les poques referències lúdiques d'aquells anys ens parlen dels patacons, les tabes, les baldufes i les pilotes de drap

voltant de les quals es jugava. Tot i això, i com passava amb els patacons, les modalitats eren molt diverses. A internet he descobert opcions molt complexes, elaborades i imaginatives, pròximes als jocs de rol. Si en aquells llunyans anys era necessari menjar peus de porc per aconseguir alguna d'aquestes peces, a la dècada dels 80 van aparèixer versions fetes en plàstic; potser impulsades per algun animalista...

Les baldufes eren quelcom que tenien captivat el pare. Em refereixo a aquelles que reclamaven

**Ctra. de Calaf, nau 2
25750 TORÀ (Lleida)**

**Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807**

AUTOCARS
Prats Serrat
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
TRANSPORT ESCOLAR
GRUPS PARTICULARS

AUTOCARS PRATS SERRAT
C/ Calaf, Nau 2 - 25750. Torà. LLEIDA
Tels: 973 473 590 - Fax: 973 473 807
e-mail: info@autocarspratsserrat.com
web: www.autocarspratsserrat.com

tota una litúrgia, com és la de cargolar un cordill al voltant de l'estructura de fusta abans de deixar-la anar, amb un cop sec, perquè la peça comencés a giravoltar incansable. A partir d'aquí, els nois se les enginyaven per competir en qui la feia ballar més estona o qui apartava la dels altres amb la pròpia. Quan als meus fills el seu avi els regalà una d'aquelles baldufes, l'interès dels nets es mantingué uns pocs minuts. No obstant això, la il·lusió del pare de poder recuperar i compartir aquell record fou impagable...

I si hi ha un joc que perviu generació a generació aquest és el futbol. Tot i això trobaríem moltes diferències amb la manera amb com practicaven aquest esport els infants de la postguerra amb com ho poden fer els del segle XXI. Si avui és

força comú veure la canalla perfectament equipats i conjuntats, disputant partits amb pilotes reglamentàries i fins i tot en camps de gespa artificial, llavors ni hi havia esport escolar i ni tan sols hi havia pilotes. Això no evitava que els nens (no tinc constància que les nenes hi juguessin) fossin plenament feliços corrent rere un manyoc de draps que més o menys aconseguia rodolar per un terreny irregular i que ells xutaven en direcció a porteries imaginàries amb el calçat convencional; no només perquè de botes de futbol no n'hi havia, sinó perquè encara gràcies si tenien un parell de sabates, que a vegades les mares els les compraven alguna talla més gran perquè els duressin més...

Jordi Vilagut

CONSTRUCCIONS I REFORMES

M. COBERÓ - X. TORNÉ

els paletes del Llobregós

Tel. 620109517 - 690311965

Pel broc gros

CENSURATS

Rumors de moció de censura a Torà. Pel temps transcorregut entre el moment d'escriure el Broc Gros de torn i la seva publicació, i entre aquesta i una possible rèplica, la periodicitat bimestral del *Llobregós Informatiu* no és la més adient per a debats d'actualitat. Parlem-ne, doncs, en termes generals, prescindint de l'hipotètic escenari polític del moment de llegir-lo.

Anem a pams: contràriament al que molta gent creu, quan els electors posem una papereta a l'urna de les eleccions municipals no votem l'alcalde o alcaldessa sinó els regidors i regidores –en llista tancada als municipis de més de 250 habitants– que formaran l'ajuntament i són aquests que en el ple constituent escullen qui el presidirà entre els caps de llista de les candidatures amb representació. Les eleccions toraneses de 2019 van configurar un ajuntament sense majoria absoluta: 317 vots i 4 regidors per la candidatura encapçalada pel Magí Coscollola, 194 i 3 per la de la Mercè Valls i 162 i 2 per la de l'Isa Torres. Qualsevol dels tres caps de llista tenia, teòricament, opcions d'ocupar l'alcaldia en funció dels pactes, tots ells igual de legítims –excepte, esclar, que en campanya s'hagués afirmat el contrari, cosa que no em consta, i que per tant pogués ser entès com un frau per part del seu electorat– però a efectes pràctics era evident que la cadira en disputa seria per l'alcaldable d'una de les dues llistes més votades en funció de cap on es decantessin els dos vots de la tercera.

Situat en la disjuntiva de decidir l'alcaldia, què pot fer un grup minoritari? Tornem enrere, a les eleccions: els motius de la gent per a decidir el seu vot poden ser molts –des de simpaties partidistes a tírries personals, passant per visi-

ons diferents de com han d'anar les coses i per un ampli ventall d'interessos— però cal recordar que a les eleccions les candidatures presenten una relació de candidats... i també un programa electoral, amb unes propostes més o menys definides, amb el que pidolen el vot al personal. *“Ens presentem perquè volem fer tal cosa i tal altra i els altres no ho creuen important o volen fer just el contrari”*. Fer realitat les propostes i idees incloses al programa hauria de ser la prioritat de qualsevol electe —se suposa que és pel que l'ha votat la gent— i quan, malgrat ser el grup més petit, s'és aritmèticament necessari això es pot fer de dues maneres.

Entrar a governar, pactant amb un grup més nombrós, permet tenir alguna regidoria i, en funció de les competències delegades per l'alcaldia, poder treballar temes de les àrees corresponents. Les contrapartides són que, malgrat tenir regidories concretes, et converteixes en copartípic de tota l'acció d'un govern al que, en tant que soci minoritari, potser no pots influir-hi prou i que, pel fet de centrar-te en la feina pròpia de la teva regidoria, de vegades t'oblides de propostes d'altres àmbits que portaves en un lloc destacat del programa electoral i pels quals et va votar el teu electorat. Quedar-te a l'oposició, havent facilitat o no l'alcaldia, té l'avantatge de poder-te dedicar a les qüestions que el grup consideri prioritàries i l'handicap de ser vist com els que només servei-

xen per a posar pals a les rodes. Situats al Torà del 2019 i en el paper de qui decantava la balança, quina de les dues opcions era millor? Potser la ideal era una temporada de cada però a l'inrevés de com van fer-ho. Que l'alcalde et vol al govern? Primer passes un temps a l'oposició, presentant al ple les principals propostes del teu programa, i més endavant, si te les han aprovat i encara t'hi volen, et planteges entrar a governar.

Van fer-ho al revés, primer al govern i després, en veure que l'alcalde no els feia prou cas, a l'oposició. I ara, ves per on, l'altre grup opositor va fer un acte al convent on les festejava per canviar la dinàmica municipal. Pot ser una bona opció: si sumes cinc vots pots aprovar les principals propostes del teu programa, i més endavant, si te les han aprovat, et planteges... Més endavant? Fuig, home, fuig, s'ha de començar per la cadira! La moció de censura és una manera d'accedir a l'alcaldia tan legal i, transfuguismes al marge, tan legítima com la del ple constituent però el que poca gent sap és que cada regidor només pot presentar-ne una al llarg dels quatre anys. Aquesta irreversibilitat la fa més inconvenient perquè, aviam, si no has pogut fer valer els dos vots per a fer sirgar el Magí podries fer llaurar dret una Mercè Valls amb la poltrona assegurada fins el 2023? Malament rai.

Josep Anton Vilalta

EQUILIBRI

INFANTS - PANTALLES

El món que ens ha tocat viure és cada vegada més digital i és absurd aïllar-nos de la tecnologia. Estudis han mostrat que en infants menors de 6 anys no és recomanable l'exposició a les pantalles. Un dels motius seria que el seu desenvolupament necessita llibertat de moviment i mentre miren la televisió estan quietes. Tots i totes tenim clar que massa estona davant d'una pantalla no els hi és bo. Però és que... mentre miren la televisió jo puc tenir uns minuts de descans... Cada casa s'organitza com pot i estableix les seves pròpies rutines.

Hem de tenir present que els adults tenim el mòbil a sobre la major part del temps; per tant, com li puc dir que no si me'l veu a mi a les mans? Els menuts no tenen la maduresa suficient per entendre la importància d'usar el telèfon mòbil i el perquè l'hem de tenir a prop (i nosaltres?). Ells només fan el que ens veuen fer, han après que aquest aparell l'hem de manipular sovint. Cal dir que, a nivell cerebral, els estímuls visuals i auditius de les pantalles ens generen una excitació molt agradable i addictiva. Si una cosa ens provoca sensacions de plaer, no la volem deixar!

No ens enganyem, cada vegada els adults estem més enganxats a les pantalles. Som un exemple dolentíssim per als nostres fills, no sabem on posar el límit (un dia diem "a l'hora de sopar no" i l'endemà el contrari), ens enfadem quan no compleixen allò que havíem acordat (com si fossin adults!)... I doncs, com ho fem?

* El límit val per a tots: hem d'estar convençuts de la importància del límit i que, passi el que passi, no es podrà modificar: l'estona de pantalles serà

de 15 minuts mentre faig el sopar, una vegada a taula s'acaba. I s'acaba, res d'un minut més...

* Si fos necessari eliminar durant una temporada les pantalles de casa, ho fem. Pot haver-hi casos en què resulta molt difícil controlar-ne l'ús, ja que ens haurem de plantejar desar-les fins que la maduresa de l'infant ens ajudi.

* El nostre fill s'enfadarà quan li diguem prou, hem de tenir l'energia i disponibilitat per sostenir aquell enuig. És esperable!

* Podem fer ús d'un temporitzador (a piles...)

Vanesa Pérez
Psicòloga
col. 26476

**Acompanyament psicològic a infants,
adolescents i famílies**

**Especialització en trastorns del
desenvolupament**
Atenció a la diversitat funcional

vanesa-perez@copc.cat
699038055
psicologainfantil341164141.wordpress.com

per marcar l'estona d'exposició. Sabent la durada dels dibuixos animats no caldrà que els hi tallem, al menys que acabin de veure el capítol sencer!

* No hi ha un temps màxim marcat per a cada edat però una proporció acceptada és la de una estona de pantalles per cada quatre de joc lliure (al dia).

Per tant, reflexionem sobre l'ús que nosaltres fem de les pantalles, controlem l'ús que en fan ells, imposem límits clars i coherents i siguem conscients de la seva edat i maduració en tot moment.

Vanesa Pérez

EMOCIONS DURANT LES NITS D'ESTIU

L'estiu és per fer activitats diferents, tant el clima com els horaris us permeten trencar rutines i canviar els *tempos* del dia a dia familiar.

Una de les activitats que acumulen més emocions és sortir als vespres, és refrescant i excitant per al teu fill. La nit, la foscor, els llums i les ombres creen ambients i afavoreixen la curiositat. És una experiència insòlita per a tota la família. La nit té moltes possibilitats:

Podeu jugar al jocs de sempre (fet i amagar, un dos tres pica paret...) i els que els vostres fills us proposin.

Dormir a l'aire lliure o amb tendes desenvolupa l'agudesa visual i auditiva aprofitant per escoltar els sons de la nit i descobrir animals nocturns (cuques de llum, mussols, ratpenats, grills, el cant de les granotes...). Si no podeu estar a l'aire lliure o al camp, segur que a les nostres ciutats i pobles grans també podeu identificar sons que durant el dia ens passen desapercebuts (grills, ocells, camió d'escombraries, els breus silencis...).

Contemplar la posta de sol i veure com en qüestió de pocs segons, el sol s'amaga darrere l'horitzó. I si seguiu contemplant, no us descompteu comptant estels; entre el 13 i el 15 d'agost, aproximadament, podeu comptar les llàgrimes de Sant Llorenç, (la pluja d'estrelles Perseides reben aquest nom per la seva proximitat a la constel·lació de Perseu).

Escoltar amb atenció històries dels més grans o simplement escoltar el que parla.

Passejar una nit de lluna plena i reconèixer l'adaptació de la vista i l'oïda a la foscor; banyar-se al capvespre a la platja, a la piscina...; apuntar-se a un cinema a la fresca i descobrir que en els espais oberts som més comunicatius i participatius.

Les festes populars, revetlles, castells de focs i festes majors dels pobles són un altre estímul per a les sortides de nit.

I finalment, una proposta interessant també per a tota la família és una visita nocturna a un observatori astronòmic (Pujalt, Castelltallat, Fabra, Àger, Albanyà...)

La foscor de la nit desvetlla altres emocions i aguditza els sentits. Us ajuda a conèixer-vos millor i facilita el recolliment, la intimitat, la calma, el silenci...

Gaudiu de la nit.

Montserrat Miquel Andreu

Pedagoga Núm Col Copec:969

www.uncopdema.cat

www.facebook.com/uncopdemaguissona

www.instagram.com/uncopdema

NOVETAT Quadern Reutilitzable!

LLEGEIX, COMPLETA I ENGANXA'T:
B - V

El nou llibre de
Montserrat Miquel

RESERVA'L JA! Truca'ns al **666 732 422**

PUNT DE VENDA: Llibreria Rovira, TORÀ

Domina la B i la V amb un mètode que enganxa!

www.uncopdema.cat

LA CALOR

En aquesta vida hi ha tres coses que no suportem gens: la calor, els cigrons que hi ha dins de la bossa de còctel de fruits secs, i aixecar la tapa del vàter i trobar-me una derrapada. Tot això em supera. De fet, estic en tractament psicològic, l'altre dia el meu psicòleg en veure el problema, em va dir "Farem teràpia de shock". I em va passar la factura. També em va dir que m'aniria bé parlar del que em passa, però no a ell, sinó a la família, amics, coneguts... (*vaya pájaro!*). Total, que dic saps què? Faràs un monòleg sobre la calor. La calor és com la pujada de la llum, no es veu però es nota. Sobretot si ets calb i vas pel carrer a les 2 del migdia. L'altre dia, em trobo el Fernandes (que sempre havia estat calb) però aquesta vegada tenia pèl. Li dic "Osti, Fernandes, que has anat a Turquia o què? Quina mata negra que tens ara!" i em respon "No, no és cabell, és rostit".

A mi, perdoneu-me, però aquesta calor no es pot aguantar. Ahir vaig anar a les piscines municipals, vaig obrir un para-sol, i em van venir totes les sargantanes de Torà per protegir-se del sol. Ni elles ho aguanten, tu! Jo suo tot el dia. Quan em llevo estic suat. Quan treballo, suo. Quan dino, suo. Quan passejo, suo. Quan sopo, suo. Em passo el dia *sudant* de tot. *Vamos*, que sóc el Camacho

Ahir vaig anar a les piscines municipals, vaig obrir un para-sol, i em van venir totes les sargantanes de Torà per protegir-se del sol

català! La setmana passada, em van parar uns turistes perquè els indiqués cap on s'anava per arribar a la Torre de Vallferosa, i a l'aixecar el braç per indicar el camí, el pobre home va quedar xop. Sort que portava ulleres. Si hi ha algun incendi per la zona, m'ofereixo voluntari, no com a bomber, sinó com a camió-cuba. A més a més, la pudoreta que vas desprenent, què? Tot el sant dia amb l'aigua de colònia *Nenuco* i els desodorants *roll-on*. Sí home, els de bola, aquells que quan obres la tapa sempre hi ha un pèl negre arrinxolat, enganxat, sol i que fa cara de voler dir "Sé que et faig fàstic, però podria ser pitjor i trobar-te una derrapada". A mi, em fan pena aquests pèls, me'n fan tanta que me'ls torno a enganxar al cos a veure si tornen a arrelar.

I clar, tant de suar, només fas que beure. A la nevera només hi ha ampolles de litre i mig d'aigua. No diré marques, només diré que comença per BEZO i acaba per YA. A casa van molt busques. Més que les patates amb gust d'Aperitiu. De fet, hi ha disputes per tenir la més freda. L'altre dia en vaig agafar una i amb permanent hi vaig posar: "Jo de tu no agafaria aquesta ampolla" i a sota vaig dibuixar el virus de la Covid19. I per assegurar-ho, la cara del Miquel Iceta. Penseu que a casa meva ja em diuen "El Senyor de las

Jordi Clavier

Fuster ebenista

Mobles a mida, portes, parquet, sostres, finestres i revestiment de parets.
Persianes, mosquiteres de tot tipus i reparacions...

Treballs a tota la comarca

649 029 827

Massoteres

info@fusteriaclavier.com
www.fusteriaclavier.com

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/. Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tels. 973 473 433 - 973 473 372
Fax: 973 473 572

Bezoyas” És mi tesooooorooooo, solo miooooo. Es que fa molta ràbia, obrir la nevera i veure que no hi ha cap ampolla freda, perquè l’últim que n’ha agafat no n’ha reposat. I mira que és fàcil, has de fer com el Pedro Sánchez: Quitas un ministro y en su lugar pones otro. Treus una ampolla i en el seu lloc n’hi poses una altra. Quitas a Miquel Iceta y lo pones al Ministerio de Cultura y Deporte. Per decidir això, el Sánchez va treure una ampolla i se la va beure de cop, i no precisament d’aigua.

Ara hem de triar vacances. La meva parella vol anar a la platja, i jo volia anar al Canadà, però es veu que ara estan a 40°. És increïble! El canvi climàtic està fent més mal que els àudios del

Florentino Pérez. Al final acabarem en un hotel de la Costa Brava, però m’és igual, mentre a l’habitació hi hagi aire condicionat. Em penso estar tot el dia enxufat a aquesta màquina. Com diria Woody Allen “Prefereixo la ciència a la religió. Si haig d’escollir entre Déu i l’aire condicionat, em quedo amb l’aire”.

En conclusió, per combatre la calor tingueu sempre aigua fresca a la nevera o aneu a passar la tarda a casa d’un amic que tingui aire condicionat. La factura de la llum, us ho agrairà. El pròxim número ja parlaré de les derrapades del vàter. O no. Bon estiu!

Sergi Torrescasana

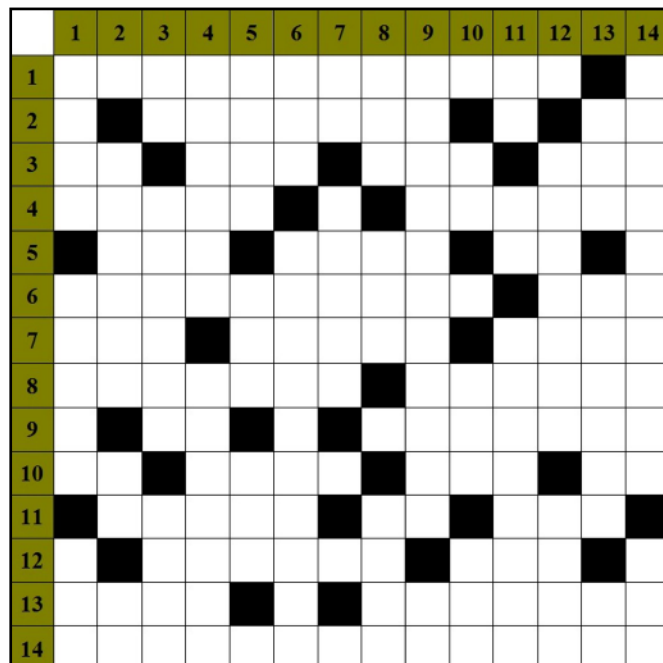
Raquel Venque

PSICÒLOGA
col. 23605

 623 043 123
 raquel-venque@copc.cat
 www.raquelvenque.com

ELS MOTS ENCREUATS DEL LLOBREGÓS

Jordi Vilagut

HORITZONTALS 1.- Ebenista de Massoteres (dues paraules). A la missa coincideix amb Fermí Manteca. 2.- Roda a Castellfolit. Pàtria xica d'en Margarit. El cor de Pinós. Nota al mirador. 3.- La CUP es queda sense candidatures. Un fuet escapçat que capgirat et pertany. Anava però ja no va. Aire anglès. 4.- L'eina més muntanyosa. Repetida al Llobregós. Heretge decapitat... per heretge. 5.- Dona culpable que és al Bonàrea. Bocí que conreen molts toranesos. Una societat tan limitada com la d'en Jordi Vilar o la Comercial Ardevolana. El punt més eròtic de Calonge. 6.- Pedagoga que va acompanyada de Miquel i Andreu. La part més noble d'en Vilamú. 7.- Ànec escuat. Regidora de l'oposició de Vicfred o d'Ivorra. No és propi de Palouet ni d'Enfesta. 8.- Comarca que sí els es pròpia, si més no de moment. Document bibliogràfic escrit a l'invés. 9.- Repetida a La Molsosa. A Torà tenen un altre sentit. Habitual en un lampista com l'Isaac Soterars. Podria estar literàriament agermanat amb Aldover aquest poble dels Tristany. 10.- Bruixot del malaurat Picanyol present a Massoteres. N'hi que paren a fer-lo a en Jaumet. El xeic ha perdut el cap. Batalla que no fa la mida adequada. 11.- No arriba a Claret. Separades al tammuz. Deia només les vocals. 12.- Al capdavant del Riubregós. Continua conservant un Sant Dubte. Poema invertit. A les portes de Calonge. 13.- Salvem la part central. De més i de menys. Patum. 14.- El Llobregós se'n sent orgullós de ser-ne (dues paraules).

VERTICALS 1.- Unien els bous i rimen amb ells. La part occidental de Massoteres. És conscient que cap amunt és un progrés. 2.- N'hi ha una a Assessoria i dues a Cofisco. Paral·lel a la tibia. Tribunal Constitucional. Separades a Claret. 3.- L'autoescola Ros ha perdut la roda. Diu injúries... potser perquè ha perdut

la roda. Viure a l'estil britànic. 4.- Color que presenta qualsevol calze a l'Aguda. Arquejàvem. 5.- Alinearà sense extrems, el C.F. Torà. Copsar sense violència. A Torà tenen un sentit diferent. Sona força a Massoteres. 6.- Al web de Torà, després del punt. Toranesa agència de viatges. 7.- Separades a Palouet. Amb un pi ens provocaria inflamacions purulentes a les genives. Vocal a Cellers. Punt de partida del Riubregós. Conec. 8.- Rajar sense límits. A Torà han perdut el cap. A la sortida de Biosca. A les postres acompanya la mel. 9.- Psicòloga que us serà familiar poques pàgines enrere (dues paraules). Amb l'Èrica és tot un continent. 10.- A qualsevol pi de Pinós. Dicta ordres a La Segarra. Posseeix. Unides pel Jardiner de Torà. En aquest moment llegeix el diari de l'Esther Vera. 11.- Enfesta laborable. Tanquen el Taller Toranès. A aquest alfabet li falta la "i" d'incomplet. 12.- Sona més a Ivorra que a Torà. Autor cap per avall d'"Amb samfaina o sense". Un parent que mira cap al cel enmig de Biosca. 13.- La meitat. Anul·lem el reglament escrit en sentit invers. Una casa de Biosca. 14.- Descarregarem cap amunt i no ens pesarà tant. Domicili de Calaf.

ENDEVINALLA

En un lloc hi havia un ruc.
No l'han dat ni l'han venut,
ni s'ha mort ni s'ha perdut
i enlloc no hi ha el ruc.

ACUDIT

Un home va anar a Igualada a vacunar-se. De seguida d'haver sortit, li va començar a rodar el cap i ho veia tot borros. Xocava per tot arreu i es va espantar molt. Com va poder, va trucar al centre de vacunació i els va dir el que li passava.

—Senyor —li van contestar—, ja pot venir cap aquí que segur que ho podem solucionar.

Ben marejat i aguantant-se a les parets, va arribar al lloc.

L'infermer l'esperava a la porta:

—Gràcies a Déu que ha vingut —li va dir el que l'havia vacunat—. S'havia descuidat les ulleres!

SUDOKU... I MÉS

A càrrec d'Antònia Balagué

		5	2			7		
	4		7		8	6		
7	6	8		4	3	5		2
8	5		4					
	3							4
	7	9			5			
		7		1			2	5
	9		3		2	8		
							6	

SOLUCIONS: pàgina 53

El SUDOKU consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números de l'1 al 9, sense repetir-ne cap a cap filera, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3.

**Què has fet
últimament?**

**Res. A casa amb
els videojocs...**

**Així ha de ser,
en temps de
pandèmia**

**Quina
pandèmia?**

DITES I REFRANYS

- * De Nadal a Sant Joan, mig any cabal.
- * Sant Joan arribat, la primavera ha passat.
- * Sant Joan en dijous, les pedres es tornen ous.
- * Per Sant Joan, l'au endavant.
- * El vent que bufa per Sant Joan, bufa la resta de l'any.
- * Abans de Sant Joan, pluja beneïda; després de Sant Joan, pluja maleïda.
- * Per Sant Joan, les estimades troben les enramades.
- * Per Sant Joan, el primer bany.
- * Sembraràs quan podràs, però fins Sant Joan no colliràs.
- * Flor d'olivera per Sant Joan, oli en gran.
- * Boires per Sant Pere no van bé a les oliveres.
- * Per Pasqua granada, l'espiga daurada; per Sant Joan, segada i, per Sant Pere, a l'era.
- * Qui menja cargols per Sant Joan no arriba a Sant Pere.
- * Trons de juliol desperten el cargol.
- * Els focs de Sant Pere se salten pel darrere i els de Sant Joan, pel davant.
- * La pluja de Sant Pere, no omple el celler i buida l'era.
- * La missa de Sant Pere, missa verdadera.
- * Qui va a Sant Pere i dorm, hi va pel juny i hi torna el juliol.
- * Per Sant Pere, una passa enrere.
- * Pel juny serà Sant Joan i Sant Pere; per l'agost, Santa Maria; pel gener, l'Epifania i, tant si es vol com si no es vol, Sant Jaume pel juliol.
- * Sant Antoni es va enamorar d'un porc; Sant Joan, d'un be, i jo de vostè.

LLIBRES

RECOMANATS

Dani Vidal

El colibrí

Sandro Veronesi

Traducció de Pau Vidal

344 pàgines

Edicions del Periscopi (2020)

Sandro Veronesi (Florència, Itàlia, 1959) és considerat un dels millors escriptors italians contemporanis. És autor d'una extensa obra literària i un destacat assagista i periodista. Amb la novel·la "El colibrí" va guanyar el Premi Strega, el guardó literari més prestigiós d'Itàlia.

"El colibrí" narra la història d'un prestigiós oftalmòleg italià, Marco Carrera, al llarg de tota la seva vida. Quan era petit tenia problemes de creixement i la seva mare el va anomenar amb el sobrenom de "colibrí", un ocell molt petit i frà-

gil capaç de mantenir-se a l'aire en suspensió. Aquesta capacitat de resistència l'acompanyarà en tot el seu periple vital, marcat per les pèrdues, la tragèdia, la nostàlgia, però també l'esperança, la tendresa, la il·lusió, l'amor i el sentit de l'humor.

La novel·la reflecteix la lluita per tirar endavant del protagonista, Marco Carrera, que malgrat les dificultats es mantindrà lúcida i ferm en les seves conviccions fins al final.

Un protagonista que es guanya l'afecte dels lectors, que gaudireu de valent amb la lectura d'aquesta gran novel·la.

h
i

g
u
a
n
y
a
r
à
s

Subscriu-te

NÚM. 108
OCTUBRE 2021

VENDA
INSTAL·LACIÓ
REPARACIÓ
MANTENIMENT

TELECOMUNICACIONS
IMATGE I SO
INFORMÀTICA
TELEFONIA
COMPONENTS
ACCESSORIS

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

C/. del Vall, 6 Tel./Fax 973 473 350 25750 TORÀ
e-mail: mca@viladetora.net

LA CUINA DEL LLOBREGÓS

Ramona Vilaseca Argerich (Matamargó de Pinós)

Ari Martin. - La Ramona va néixer a Torredelfot (Olius), però diu que ha donat moltes voltes. Fa 30 anys, quan es va casar amb el Salvador Noguerola van anar a viure a Cervera. Ara farà 12 anys que van retornar a prop dels seus orígens, i viuen a Carbasses (Matamargó de Pinós) amb la seva filla Judit, el seu gendre

David, i els seus nets Marc i Carla. Durant molts anys ha treballat de cuinera a l'IES la Segarra, ara està jubilada, però continua preparant plats deliciosos amb l'alegria i la calidesa que tant la caracteritzen. Gaudeix cuidant les flors del seu jardí (dignes de visitar) i cosint amb la seva neta Carla.

BRAÇ DE FORMATGE I NOUS

Ingredients

Per la massa:

3 ous
50 grams de mantega
50 grams de farina
250 ml de llet

Per al farcit:

2 terrines de formatge Philadelphia
50 grams de roquefort (al gust)
150 grams de nous triturades

Preparació

Comencem amb la massa. Primer muntem les clares. Un cop muntades hi afegim els 3 rovells i reservem. A part, fem la beixamel amb la mantega, la farina i la llet. En una paella calenta, posem la mantega; un cop desfeta, hi tirem la farina i deixem que quedi una mica cuita. Es va remenant i després s'afegeix la llet a poc a poc, fins que arrenqui el bull i s'espesseixi. Ho afegim lentament a les clares que teníem reservades. Un cop barrejat, ho posem en

una safata al forn durant uns 20 minuts a 180°. Un cop feta la posem a sobre d'un drap humit.

Per fer el farcit, hem de barrejar tots els ingredients. Un cop tenim una mescla homogènia, la posem sobre la massa i li donem voltes gràcies al drap humit. El decoram amb nous i es pot acompanyar amb una amanida o menjar com aperitiu.

Bon profit!

cafeteria · pastisseria · restaurant · pizzeria · gelateria

batist

C/. Sant Pol, 13
Tel. 973 55 16 98
25210 GUISSONA

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Hostal de Pinós

973 473 062 - 687 528 057

Pl. del Santuari, s/n
25287 Pinós

www.restaurantdepinos.com

(Dimarts tancat, excepte festius)

La teva publicitat aquí

973 473 265

(Per tant sols 8 euros en cada número, IVA inclòs)

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

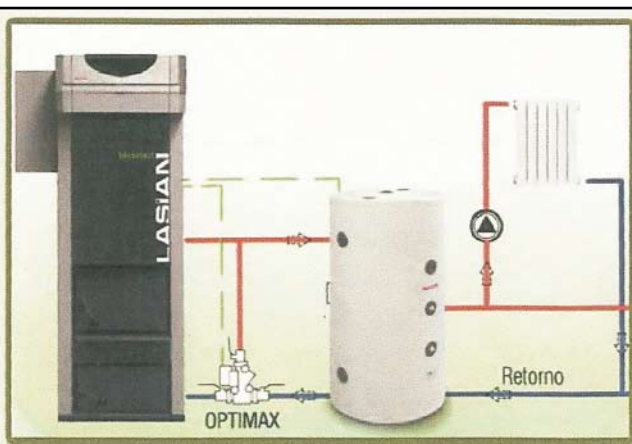
Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30

JOSEP ALARCON

Aire Condicionat,
Calefacció,
Aigua i Biomassa

Tel. 973 47 32 67
C/ Eres 17,
25750 Torà LLEIDA
jaf@viladetora.net

FUTBOL

CF Torà: final d'una temporada amb llums i ombres

Ja s'ha acabat per fi la competició d'enguany, corresponent a Tercera Catalana, Grup 15, en un any marcat per la pandèmia que encara tenim al damunt. S'han disputat només 17 jornades que equivalen a una volta solament.

Hi va haver un canvi d'entrenador, Gerard Castellana, que ha estat un revulsiu espectacular i constatar també la involucració d'ex-jugadors que han ajudat a portar el nom del CF Torà per les terres de Lleida, evitant així la desaparició de l'equip.

S'ha de dir també que han jugat en unes pessimes condicions del terreny de joc, que necessita urgentment una adequació que l'equip i la vila es mereixen.

Cal destacar que a l'equip ideal de la temporada hi ha 3 jugadors nostres: Adrià Pons (trofeu Zamora al porter menys golejat), Aleix Torres i Josep Torres.

Malauradament també s'ha de notificar la pèrdua en un tràgic accident del jugador Edu Pesarrodona. Descansi en pau! Et trobarem a faltar.

Esperem que per al proper any la situació del país millori i tot torni a la normalitat.

Antoni Pinós I Vall

RESUM

	<u>Golejadors:</u>
Partits jugats 17	A Torres 6
Guanyats 6	J Segura 4
Empatats 6	J Torres 3
Perduts 5	R Garrabou 1
Gols a favor 21	X Bagà 1
Gols en contra 25	S Riera 1
Classificació: 9è lloc	M Miramunt 1
	A Pons 1
	M Sarr 1
	J Argerich 1
	R González 1

TOTS ELS QUE FORMEM PART DEL CLUB FUTBOL TORÀ ESTEM PROFUNDAMENT CONSTERNATS PER LA TRÀGICA MORT DE L'EDUARD PESARRODONA, JUGADOR DEL NOSTRE EQUIP.

VOLEM TRANSMETRE EL NOSTRE MÉS SINCER CONDOL A LA SEVA FAMÍLIA I AMICS MÉS PROPER.

ET TROBAREM MOLT A FALTAR, EDU!!! EL RECORD DE LA TEVA SIMPATIA I EL TEU COMPANYERISME PERDURARÀ PER SEMPRE EN ELS NOSTRES CORS.

DESCANSA EN PAU, AMIC !

BÀSQUET

En record de l'Edu, descansi en pau!

El passat dia 19 de juny, va perdre la vida el jove toranès Eduard Pesarrodonà Osorio, de 24 anys, en un desgraciat accident de circulació a la carretera de Bassella. Era un noi implicat en les activitats esportives del poble. L'Ajuntament va decretar tres dies de dol oficial. El funeral i comiat es va celebrar el dia 21 al poliesportiu de Torà. Els seus companys del bàsquet li dediquen aquesta plana.

Fa molts anys que et vàrem anar a buscar a casa; no sabies què fer: si jugar a bàsquet, a tennis o a futbol. Al final, paper de la fitxa en mà, vas decidir jugar amb nosaltres. Quin gran encert!!!

Les hem passat de tots colors, però una cosa no fallava mai, sempre hi havia un somriure sota el nas.

Fora de la pista hi havia més coses, els entrenadors, entres altres, és una d'elles... si no hi havia enciam, doble de bacon. A tu no se't notava res, sempre estaves en forma!!!

Amb el pas dels anys no vas dubtar de fer

d'entrenador a un grup de noies que de ben segur sempre et tindrà present (i per alguna raó ha de ser). Et costava cridar i ficar ordre, però sempre et tenien com un gran referent, tant dins com fora del pavelló. Crec que allà vas descobrir l'amor!!! Quants records que ens deixes...

No volem ser pesats perquè costa expressar tot el dol i és difícil fer-ho, però com vam dir el dia del teu adéu, que la teva esquerra segueixi brillant allà on siguis.

Descansa en pau, el teu record serà sempre amb nosaltres.

Fins sempre, Edu (bad boy)

BITLLES

Torà a la final del Campionat de Catalunya

El Club de Bitlles Torà va disputar la final del Campionat de Catalunya de bitlles per equips que va tenir lloc el passat 6 de juny a les Comes d'Igualada. En aquesta final varen participar els sis equips que havien quedat millor classificats en la lliga Regular de Primera Divisió de Catalunya, disputada per vint equips de quatre jugadors i en la que el Torà va anar segon durant moltes jornades. Tot i que en la final va quedar en darrer lloc, el fet d'haver-hi arribat ja és un gran triomf.

La temporada d'enguany ve a ratificar la bona marxa del Club de Bitlles Torà al llarg dels 27 anys

d'existència. En aquest sentit, cal fer esment, entre altres coses, del títol de campió de Lleida l'any 2010, i que el Club de Bitlles Torà va organitzar el Campionat de Catalunya l'any 2019 que es va disputar en el camp de futbol de Torà. Cal recordar també que l'any 2020 no va haver-hi competició a causa de la pandèmia.

El Club de Torà té un total de 8 jugadors que s'entrenen dos dies a la setmana i s'ha convertit en un joc tradicional que al llarg dels anys han practicat molts toranesos i toraneses.

Ramon Torné

Solucions de les pàgs. 48-49

Endevinalla
l'ase

3	1	5	2	9	6	7	4	8
9	4	2	7	5	8	6	3	1
7	6	8	1	4	3	5	9	2
8	5	1	4	3	9	2	7	6
2	3	6	8	7	1	9	5	4
4	7	9	6	2	5	1	8	3
6	8	7	9	1	4	3	2	5
5	9	4	3	6	2	8	1	7
1	2	3	5	8	7	4	6	9

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	I	O	R	D	I	C	L	A	V	I	E	R	M	
2	O	S	A	N	A	U	J	A	N	M	I			
3	U	P		U	E	T		A	N	A		A	I	R
4	S	E	R	R	A		O		E	R	E	T	G	E
5		R	E	A		T	R	O	S		S	L	G	
6	M	O	N	T	S	E	R	R	A	T		A	M	U
7	A	N	E		A	R	E	A	P		A	L	I	E
8	S	E	G	A	R	R	A		E	R	B	I	L	L
9	S		A	R		A		A	R	D	E	V	O	L
10	O	T		C	A	F	E		E	I	C		B	A
11		C	L	A	R	E		M	Z		E	I	A	
12	S		I	V	O	R	R	A		A	D	O		C
13	A	L	V	E		M		T	A	R	A	S	C	A

UNA FOTO PER RECORDAR...

FOTO: ARXIU CA LA FELICIA

Torà: Festa del Roser 1977

Antònia Balagué. - La Festa del Roser a Torà té una llarga tradició. Cada any, el primer diumenge de maig, l'orquestra passava a buscar els Priors i les Prioeres, els quals anaven cap a l'Ajuntament on eren rebuts pel ple de la corporació municipal i junts, al so de la música, s'adreçaven a l'església de Sant Gil per assistir a la solemne celebració de la missa i al cant dels Goigs de la Mare de Déu en la seva capella, luxosament guarnida pels mateixos Priors i Prioeres.

Un cop acabada la missa, s'adreçaven juntament amb tot el poble a la plaça del Pati, on feien

la dansa típica de Torà al compàs i al ritme que marcava l'orquestra.

Aquesta festa, que donava identitat i fortalesa a les tradicions més genuïnes de Torà, té les seves arrels a l'any 1562 que es fundà la confraria del Roser dedicada al culte de la Mare de Déu i a l'ajuda als pobres i necessitats. Una forma de fer molt arrelada en el país.

A la foto, les Prioeres i Priors de l'any 1977 (quatre casats i quatre solters), a la porta de l'església de Sant Gil, en acabar la cerimònia i abans d'anar cap a la dansa.

Qui són?

D'esquerra a dreta:

Abdó Garganté, Pili Cornadó, Antònio Padullés, Neus Isanta, Mn Josep Santamaria, Mn. Josep Baraldés, Antònia Balagué, Ramon Riera, Maria Argerich i Ramon Usay.

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

AIGUA sal PINTURA
pèl·let EPIS i roba treball
MAMPARES CUINES
Des de 1928 al seu servei
EINES **VILAMÚ** banys
bombetes ELECTRODOMÈSTICS
PAELLES ceràmica PARQUET
som marmolistes
I MOLT MÉS...

NO VAGIS CARREGAT,
ET PORTEM L'AIGUA A CASA!!

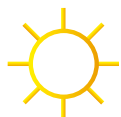

📞 973 473 061

Agermanament Torà - Queralbs

VALL DE NÚRIA

www.valldenuria.cat

Parc Natural
de les Capçaleres
del Ter i del Freser

Plats per emportar

**Hostal
Jaumet**

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS
d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

"Maqí"

www.casamagi.com
Botiga i venda online

CARN DE PASTURA

EMBOTITS ARTESANALS

PRODUCTES ELABORATS

Ara,
Casa *Maqí*
entra a
casa teva

**I t'ho portem
a casa!**

Plaça de la Creu, 7 - TORÀ, Tel. 973 473 051 - info@casamagi.com

MASCULÍ ~ FEMENÍ ~ INFANTIL

C/ Notari Josep Faus, 5 Tel. 627970213 GUISSONA
gimnasnovaforma@hotmail.com www.gimnasnovaforma.com

30 anys
cuidant el **vostr** ben**e**star!

👉 **Sense matrícula!**

👉 **Obrim els dissabtes al matí.**

👉 **Inici de les activitats a l'octubre.**

👉 **Massatges terapèutics, acupuntura i reflexoteràpia.**